

PROJECTES D'INVESTIGACIÓ EN BIBLIOTECONOMIA I DOCUMENTACIÓ A ESPANYA (2000-2004)

Emilio Delgado López-Cózar
Mercedes de la Moneda Corrochano
Daniel Torres Salinas

Departament de Biblioteconomia i Documentació
Universitat de Granada
edelgado@ugr.es

Resum

Es presenta un estudi descriptiu longitudinal retrospectiu dels projectes d'investigació executats per institucions pertanyents al camp de la biblioteconomia i la documentació (BiD) finançats per administracions públiques en convocatòries competitives europees, nacionals i regionals, en el període 2000-2004. Per a la identificació dels projectes s'han consultat bases de dades, disposicions legals i informació allotjada en les pàgines web dels mateixos organismes finaçadors i de les diverses organitzacions pertanyents a l'àmbit de la BiD, i s'ha fet una enquesta per correu electrònic dirigida als responsables de departaments i facultats universitàries espanyoles de BiD, de les biblioteques universitàries espanyoles, de la Biblioteca Nacional i les biblioteques centrals de les comunitats autònomes i de les Biblioteques Públiques de l'Estat. Els 168 projectes d'investigació identificats en aquest treball constitueixen una xifra important, que demostra la creixent capacitat del sector documental de reunir fons per resoldre els seus problemes d'investigació. Els projectes de caràcter nacional són els més nombrosos, seguits pels autonòmics i els europeus, en justa correspondència amb el nivell de competències assumit per cadascun d'aquests àmbits. Segueixen sent molt poques les institucions que promouen i participen en la realització de projectes d'investigació, de les quals destaquen per sobre de tot el CINDOC i la Universitat Carlos III. Es constata una escassa col·laboració en la gestió dels projectes. Els estudis bibliomètrics d'avaluació de la ciència i de les pràctiques de comunicació dels espanyols, d'una banda, al costat dels treballs relatius a diversos aspectes de la tecnologia de la informació segueixen sent els temes estrella de l'activitat investigadora finançada. Es tracta, a més, de projectes de no gaire profunditat, de curta durada i fets amb poc pressupost.

Paraules clau

Projectes d'investigació, biblioteconomia i documentació, Espanya, Catalunya, Europa

Resumen

Se presenta un estudio descriptivo longitudinal retrospectivo de los proyectos de investigación ejecutados por instituciones pertenecientes al campo de la Biblioteconomía y Documentación (ByD) financiados por administraciones públicas en convocatorias competitivas a nivel europeo, nacional y regional en el período 2000-2004. Para la identificación de los proyectos se han consultado bases de datos, disposiciones legales e información alojada en las páginas web de los propios organismos financiadores y de las distintas organizaciones pertenecientes al ámbito de la ByD y se ha realizado una encuesta por correo electrónico dirigida a los responsables de Departamentos y Facultades universitarias españolas de ByD, de las Bibliotecas Universitarias españolas, de la Biblioteca Nacional y las bibliotecas centrales de las comunidades autonómicas y de las Bibliotecas Públicas del Estado. Los 168 proyectos de investigación identificados en este trabajo constituyen una cifra importante, que demuestra la creciente capacidad del sector documental de acopiar fondos para resolver sus problemas de investigación. Son los proyectos de carácter nacional los más numerosos, seguidos por los autonómicos y europeos, en justa

correspondencia con el nivel competencial asumido por cada uno de estos ámbitos. Siguen siendo muy pocas las instituciones que promueven y participan en la realización de proyectos de investigación, destacando por encima de todo el CINDOC y la Universidad Carlos III. Se constata una escasa colaboración en la gestión de los proyectos proyectos son los tradicionales en la ByD española. Los estudios bibliométricos de evaluación de la ciencia y de las prácticas de comunicación de los españoles, de un lado, junto a los trabajos relativos a diversos aspectos de la tecnología de la información siguen siendo los temas estrella de la actividad investigadora financiada. Se trata, además, de proyectos de no mucho calado, en tanto que la duración de los mismos es corta al igual que los presupuestos manejados.

Palabras clave

Proyectos de investigación, biblioteconomía y documentación, España, Cataluña, Europa

Abstract. *Research projects in library and information science in Spain (2000-2004)*

A descriptive, retrospective, longitudinal study of research projects carried out by institutions within the field of Library and Information Science (LIS) with public administration funding, through competitive calls for bids, on the European, national and regional levels within the period of 2000-2004. For identifying projects, the authors consulted databases, legal decrees, and information hosted on the websites of funding bodies and of different organisations within the field of LIS. An e-mail survey was sent out to the heads of LIS departments at Spanish universities, university libraries, the National Library and the central libraries of the Autonomous Communities and the Public Libraries of the State. The 168 research projects identified in this study constitute an important number, revealing the growing capability of the LIS sector to obtain public funding in order to resolve research problems.

Projects at the national level are the most numerous, followed by those at the Autonomous Community and European levels. There are still very few institutions that promote and participate in research projects, although two institutions —CINDOC and the Universidad Carlos III— stand out above all others. The study reveals the low level of collaboration in managing traditional LIS projects in Spain. Bibliometric studies evaluating the science and practices of communication of Spaniards, on the one hand, and works examining different aspects of information technology, continue to be the key themes of funded research activities. The projects are not very complex and so subsequently they are of a short duration and their budgets are correspondingly low.

Keywords

Research projects, library information science, Spain, Catalonia, Europe

1. Introducció

La BiD (Biblioteconomia i Documentació) a Espanya pot considerar-se una disciplina i activitat professional suficientment consolidada.¹ No només té una infraestructura d'informació nombrosa i un col·lectiu professional ampli, diversificat i socialment organitzat (associacions professionals, societats científiques, congressos, jornades especialitzades), sinó que disposa d'un sistema educatiu que assegura una formació professional específica i acadèmica completa (primer, segon i tercer cicle), manté un nombre creixent de canals de comunicació (editorials especialitzades, butlletins informatius, revistes científiques, congressos i llistes de discussió) i compta amb una literatura científica i professional nombrosa (monografies, articles, comunicacions i ponències, tesis).

1. Delgado López-Cózar, Emilio. «Las cifras de la documentación en España: 2002». *El profesional de la información*, vol. 12, núm. 5 (setembre-octubre 2003), p. 344-367.

La investigació, que és la base sobre la qual es construeix una ciència i la principal eina amb la qual compta una professió per resoldre els seus problemes, també ha adquirit un cert desenvolupament.² La capacitat que les disciplines documentals tenen de generar investigació pot mesurar-se, en primer lloc, fixant la quantitat de tesis doctorals produïdes en el camp; en segon lloc, analitzant el percentatge d'articles i comunicacions d'investigació publicades en revistes científiques i congressos i, finalment, determinant la quantitat de projectes d'investigació que ha aconseguit captar en les diverses convocatòries europees, nacionals, regionals i locals. Les sol·licituds i les concessions de finançament per a projectes d'investigació, presos com el resultat de la competència pels fons d'I+D+I que porten a terme els investigadors, aporten informació significativa sobre les capacitats investigadores, absolutes i relatives, de cada institució (universitat, biblioteques, CSIC, empreses, etc.), sobre l'orientació cap a la investigació, i fins i tot sobre l'excel·lència competitiva d'aquestes entitats.

Actualment comptem amb estudis que s'han ocupat de quantificar i analitzar tant les tesis doctorals defensades en el nostre àmbit,³ com els treballs d'investigació publicats en revistes i congressos de l'especialitat.⁴ Pel que fa als projectes d'investigació, s'acaba de publicar un excel·lent i didàctic manual on s'expliquen de manera detallada i pràctica els passos que cal seguir i les instàncies a les quals cal dirigir-se per sol·licitar projectes d'investigació.⁵ Així mateix comptem amb textos on es descriuen els diversos programes de finançament de projectes tant a Espanya com a Europa.^{6 7} Fins avui, a part d'unes primeres exploracions fetes al co-

2. Delgado López-Cózar, Emilio. «Diagnóstico de la investigación en Biblioteconomía y Documentación en España (1976-1996): estado embrionario». *Revista de Investigación Iberoamericana en Ciencia de la Información y Documentación*, vol. 1, núm. 1 (2000), p. 79-93; Delgado López-Cózar, Emilio. *La investigación en Biblioteconomía y Documentación*. Gijón: Trea, 2002.

3. López Yepes, José; Fernández Bajón, M. Teresa; Prat Sedeño, Judith. «La investigación española en documentación informativa a examen en Ibersid 2004. Estado de la cuestión con especial referencia a las tesis doctorales (1976-2004)». *El profesional de la información*, vol. 14, núm. 1 (gener-febreny 2005), p. 50-57; Delgado López-Cózar, Emilio. «Las cifras de la documentación en España: 2002». *El profesional de la información*, vol. 12, núm. 5 (setembre-octubre 2003), p. 344-367; Delgado López-Cózar, Emilio. «Réplica al profesor López Yepes». *El profesional de la información*, vol. 13, núm. 3 (maig-juny 2004), p. 227-232; Delgado López-Cózar, Emilio. *La investigación en Biblioteconomía y Documentación*. Gijón: Trea, 2002; Zapico Alonso, Felipe *et al.* «La investigación en Documentación: análisis bibliométrico de las tesis en Documentación». A: Morán Suárez, M. A., Rodríguez López, M. C. *La documentación para la investigación. Homenaje a José Antonio Martín Fuertes*. Lleó: Universidad de León, 2002, p. 689-713; Fuentes y Pujol, María Eulalia, González Quesada, Alfonso. «Tesis doctorales en España en información y documentación, 1976-2001». A: Morán Suárez, M. A., Rodríguez López, M. C. *La documentación para la investigación. Homenaje a José Antonio Martín Fuertes*. Lleó: Universidad de León, 2002, p. 229-242; Bonal Zazo, Jose Luis. «La investigación universitaria sobre archivos y Archivística en España a través de las tesis doctorales. Análisis de las publicaciones españolas sobre Documentación e Información Médica». A: *Teoría, historia y metodología de las Ciencias de la Documentación (1975-2000)*. I Congreso Universitario de Ciencias de la Documentación. Madrid: Departamento de Biblioteconomía y Documentación de la Universidad Complutense de Madrid, 2000, p. 217-24.

4. Delgado López-Cózar, Emilio. *La investigación en Biblioteconomía y Documentación*. Gijón: Trea, 2002; Delgado López-Cózar, Emilio. «Las cifras de la documentación en España: 2002». *El profesional de la información*, vol. 12, núm. 5 (setembre-octubre 2003), p. 344-367; Delgado López-Cózar, Emilio. «Diagnóstico de la investigación en Biblioteconomía y Documentación en España (1976-1996): estado embrionario». *Revista de Investigación Iberoamericana en Ciencia de la Información y Documentación*, vol. 1, núm. 1 (2000), p. 79-93.

5. Abadal, Ernest. *Gestión de proyectos en Información y Documentación*. Gijón: Trea, 2004

6. Abellán García, Antonio; Serrano Mascaraque, Esmeralda; Ernicia Lafuente, Emilio. «El estado actual de la investigación en información y documentación en España, Europa, EE.UU. y algunos países iberoamericanos: proyectos de investigación sobre información, documentación y biblioteconomía entre los años 1990-1996». A: *I Jornadas Andaluzas de Documentación (JADOC'97)*. Sevilla: Asociación Andaluza de Documentalistas, 1997, p. 49-59; Frías, José Antonio. «La investigación en biblioteconomía y documentación en España a debate». *Educación y Biblioteca*, núm. 73, (1996), p. 17-19.

7. Abadal, E. *La documentación en España*. Madrid: Cindoc, Fesbid, 1994.

mençament de la dècada dels noranta,⁸ només l'estudi exploratori de Mercedes Caridad *et al.*⁹ ha intentat quantificar i valorar la capacitat de l'àrea documental a l'hora de desenvolupar projectes d'investigació finançats per les diverses administracions i empreses. No obstant això, aquest treball va constituir una primera aproximació al tema, ja que es va centrar exclusivament en l'estudi d'una mostra de projectes executats per institucions de BiD radicades a Madrid i Barcelona. Per tant, manquem d'un estudi que hagi abordat el tema de manera àmplia i detallada.

Aquest treball es planteja com a objectiu principal quantificar la capacitat de les institucions documentals de captar finançament per a l'execució de projectes d'investigació i determinar els perfils característics dels mateixos (institucions promotores, temàtica, programes preferents, grandària dels equips, quantia). Ara bé, vam centrar la nostra atenció només en els projectes obtinguts en procés competitiu, en els quals es genera una lluita per aconseguir el finançament, i als quals s'aplica un procediment d'avaluació per parells. Aquest tipus de projectes són d'especial significació, ja que poden ser considerats com un indicador més dels mecanismes que condueixen al reconeixement i a la reputació científica. Com molt encertadament assenyala Luis Sanz¹⁰ «los investigadores tienen que comunicar resultados de investigación para obtener legitimidad de sus pares, y para poder tener resultados necesitan fondos que se obtienen generalmente por el procedimiento de competir con otros colegas. Publicar es parte de la actividad necesaria para ser un investigador; presentar y conseguir aprobar proyectos de investigación también».

2. Material i mètodes

Es presenta un estudi descriptiu longitudinal retrospectiu dels projectes d'investigació executats per institucions pertanyents al camp de la BiD i finançats per administracions públiques en convocatòries competitives d'àmbit europeu, nacional i regional en el període 2000-2004.

A l'efecte d'aquest treball, i atesa l'envergadura de la tasca, s'han establert certs límits:

- Només s'han inclòs els projectes d'investigació finançats amb fons públics. Per tant, queden exclosos aquells que poguessin haver estat finançats per entitats privades (fundacions, empreses, etc.).
- Només s'han cobert els projectes afavorits per les administracions públiques tan europees (programes Marc de la Unió Europea), nacionals (programes del Pla Nacional d'I+D+I) i regional (plans d'investigació de les comunitats autònomes).
- Només s'han recollit els projectes que hagin estat obtinguts en règim competitiu i en convocatòries públiques. Es tracta, per tant, de projectes que competeixen per uns recursos financers que són limitats i que, per aquesta mateixa raó, són sotmesos a un procés d'avaluació per parells. S'exclouen expressament els contractes d'investigació o desenvolupament.

8. Román, Adelaida; Sorli, Angela. «La Documentación en los 90. ¿Podemos predecir el futuro rasteando el pasado reciente de la investigación documental?». A: *Terceras Jornadas Españolas de Documentación Automatizada*. Palma de Mallorca: Universitat de les Illes Balears, 1994, p. 1171-1185.

9. Caridad Sebastián, M.; Moreiro González, J. A.; Martín Galán, B.; Rodríguez Mateos, D. «Los proyectos universitarios de investigación en biblioteconomía y documentación: estado de la cuestión en Madrid y Cataluña». A: *Encuentro Británico/Español de Profesores de Biblioteconomía y Documentación*, 2000. <http://rayuela.uc3m.es/~bmartin/publicaciones/hisp_brit2000.pdf>. [Consulta: 07-02-2002]

10. Sanz Menéndez, Luis. *La investigación en la universidad española: la financiación competitiva de la investigación, con especial referencia a las Ciencias Sociales y Económicas*. Madrid, 2003.

pament amb empreses o entitats públiques o privades, no per mancar d'interès des del punt de vista de l'activitat investigadora, sinó per les enormes dificultats que planteja controlar-los.

Per a la identificació dels projectes s'ha seguit una complexa estratègia de recerca pro- pera a una investigació detectivesca. Ha estat necessari emprar diversos procediments de re- collida d'informació a causa de l'existència d'una extraordinària diversitat d'entitats finançadores de projectes d'una banda, i a l'escassetat de fonts d'informació de l'altra. Ni hi ha una única font d'informació que garanteixi una exhaustivitat total, ni tots els organismes finançadors de la investigació posen a disposició del públic una relació de la investigació finançada ni ho fan sempre de manera uniforme. En aquest treball s'han utilitzat tres vies d'accés a la informació:

1. Consulta de la informació generada pels mateixos organismes finançadors. S'han manejat tant les bases de dades construïdes *ad hoc* que controlen els projectes subvencionats, com els textos legals on es reflecteixen les resolucions de l'administració de concessió de subvencions a projectes o els *webs* d'aquests organismes.

Pel que fa a l'àmbit europeu, s'ha consultat la base de dades allotjada al web del CORDIS (Servei d'Informació Comunitari sobre Investigació i Desenvolupament), que és un espai d'informació dedicat a les activitats relacionades amb la innovació i amb la investi- gació i el desenvolupament europeu <<http://www.cordis.lu/es/home.html>>. En concret, la recerca s'ha limitat als projectes finançats pel V Programa Marc 1998-2002 (16.959) i pel VI Programa Marc 2002-2006 (947).

A escala nacional s'ha realitzat una consulta a la base de dades mantinguda ac- tualment per la Subdirecció General de Projectes del Ministeri d'Educació i Ciència. La consulta ha estat solucionada pel Departament Tècnic d'Humanitats i Ciències Socials, que ens ha facilitat els projectes inclosos en les àrees UNESCO 5701 i 5902.14, i aquells projectes els títols dels quals inclouen termes associats a l'àrea. Així mateix, s'han con- sultat les disposicions següents: Resolució de 19 de maig de 2003, de la Direcció General d'Investigació, per la qual es publiquen les subvencions concedides en l'any 2001. B.O.I. 18-06-2003. <http://www.mcyt.es/asp/becas_y_ayudas/pdf/DGI/Anexo_2001.pdf>; Reso- lució de 21 de maig de 2003, de la Direcció General d'Investigació, per la qual es publiquen les subvencions concedides en l'any 2002. B.O.I. 19-06-2003. <http://www.mcyt.es/asp/be- cas_y_ayudas/pdf/DGI/Anexo_2002.pdf>; Ministeri de Ciència i Tecnologia. Relacions de projectes proposats per a finançament per les respectives Comissions de Selecció de la convo- catòria corresponent a l'any 2003. Ordre CTE/2688/2002. <<http://www.mcyt.es/proyectosID>>; Ministeri de Ciència i Tecnologia. Llistat de projectes aprovats 2004. <<http://wwwn.mec.es/ ciencia/jsp/plantilla.jsp?area=ayudaid&id=21>>. El problema fonamental d'aquestes fonts és que no proporcionen sempre la mateixa informació sobre els projectes.

Pel que fa a l'àmbit regional s'han consultat tots els webs de les conselleries que te- nen competències en I+D+I. Especialment s'ha centrat l'atenció en aquelles comunitats que posseeixen programes de foment d'investigació en sistema de lliure concurrència (Madrid, Extremadura, Catalunya, etc.). Els resultats d'aquesta recerca han estat negatius. Cap co- munitat ofereix informació accessible per aquesta via.

2. Consulta de la informació generada per les distintes organitzacions pertanyents a l'àmbit de la BiD. Per a això s'han repassat exhaustivament les pàgines web mantingudes pels depar- taments i les facultats universitàries espanyoles de BiD, totes les biblioteques universitàries, la Biblioteca Nacional i les biblioteques centrals de les comunitats autònomes i totes les bi- blioteques públiques de l'Estat. Es va focalitzar la recerca en els enllaços i apartats relacio-

nats amb la investigació. D'aquells departaments dels quals no es va obtenir informació per aquest procediment es va consultar la memòria anual de la universitat, quan aquesta estava disponible en xarxa, lloc on solen consignar-se les dades essencials de producció científica dels distints departaments. Aquest va ser el cas de les universitats d'Alcalá d'Henares i de Múrcia.

Per aquesta via s'ha obtingut poca informació. En el cas de les biblioteques, pràcticament cap; una mica més en el cas dels departaments i facultats de BiD. Destaca la completa informació sobre el conjunt d'activitats —científiques o no— que ofereixen alguns centres com ara la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona o el CINDOC. L'exemple d'aquestes institucions s'hauria de seguir i imitar les seves modèliques memòries. Aquest treball i altres de semblants ho agrairien.

3. Enquesta per correu electrònic als responsables de departaments i facultats universitàries espanyoles de BiD, de les biblioteques universitàries espanyoles, de la Biblioteca Nacional i les biblioteques centrals de les comunitats autònomes i de les Biblioteques Públiques de l'Estat. Es va recórrer a aquesta opció com a mitjà complementari dels anteriors i amb la finalitat d'assolir la màxima exhaustivitat possible.

A fi d'aconseguir la major taxa de resposta possible es van fer, en successives onades, tres enviaments per a cada tipus de centre. Així per exemple als directores de departaments universitaris i als directores de les Biblioteques Públiques de l'Estat se'ls va enviar una primera carta el 12 de desembre de 2004, una segona carta el 21 de desembre i un tercer enviament el 12 de gener de 2005. La taxa de resposta obtinguda és molt baixa, com és habitual en aquest tipus d'enquestes (quadre 1). Per recomanació expressa d'alguns directores de departaments de BiD es va remetre l'enquesta als mateixos professors. Aquest va ser el cas de les universitats de Saragossa, La Corunya, Salamanca i Extremadura.

A pesar d'aquests baixos nivells de resposta, que danyen sens dubte la validesa externa dels resultats aconseguits per l'enquesta, s'ha identificat un important nombre de treballs d'investigació, encara que la majoria són contractes d'investigació o d'assessoria que queden fora de l'àmbit cobert pel nostre treball (Annex II). Així mateix la pràctica totalitat de projectes localitzats per aquest mitjà ja havien estat identificats prèviament.

QUADRE 1. NOMBRE DE QÜESTIONARIS ENVIATS I TAXA DE RESPOSTA REBUDA DE LES ORGANITZACIONS ESPANYOLES DE L'ÀMBIT DE LA BIBLIOTECONOMIA I LA DOCUMENTACIÓ

	ENVIAMENTS	TASA DE RESPOSTA	
	N	N	%
Departaments i facultats de BiD	14	5	35,7
Biblioteques públiques de l'Estat	53	12	22,6
Biblioteques de caràcter nacional	13	6	46,2
Biblioteques universitàries	61	10	16,4
Professors de l'àrea	63	20	31,7
Total	204	53	26,0

Les dades que hem intentat consignar per cada projecte han estat les següents:

- Títol
- Pla d'investigació en el qual s'inscriu el projecte
- Entitat finançadora

- Període d'execució (any d'inici-any de finalització)
- Investigador responsable (nom i procedència institucional)
- Investigadors participants: nombre
- Import assignat

Per al tractament de les dades s'han emprat índexs de freqüències absolutes i relatives.

3. Resultats i discussió

Els 168 projectes d'investigació identificats en aquest treball (Annex I) constitueixen una xifra important, que demostra la creixent capacitat del sector documental d'aconseguir fons per resoldre els problemes d'investigació que té. Encara que no podem estimar que aquest nombre coincideixi absolutament amb el nombre real de projectes executats, creiem que no ha de diferir molt del nombre real. Els tres procediments de recerca que s'ha aplicat aquí asseguren una alta taxa d'exhaustivitat. No obstant això, convé ressaltar que aquí no han estat controlats els projectes d'investigació finançats amb fons privats ni podem assegurar que hagin estat identificats tots els projectes sufragats amb fons públics per diferents organismes de l'administració (des de programes ministerials fins a programes afavorits per les administracions regionals i locals). Han quedat exclosos, per altra banda, els contractes d'investigació, que encara que són un bon termòmetre de la capacitat d'investigació del camp queden fora del marc cobert pel nostre estudi. Tanmateix, pel seu interès se n'inclou una llista dels recollits en el marc d'aquesta investigació en l'Annex II.

Una simple anàlisi de la taula 1, on s'indica el nombre de projectes iniciats i en curs cada any, ens mostra la sòlida capacitat del sector documental per promoure projectes d'investigació finançats. El nombre mitjà de projectes iniciat per any ascendeix a 28 i el de projectes en curs a 51. S'observa clarament una tendència ascendent, ja que el nombre de projectes en curs passa de 43 a 64 entre el 2000 i el 2004, i el de projectes iniciats arriba a duplicar-se (passa de 17 el 2000 a 35 el 2004).

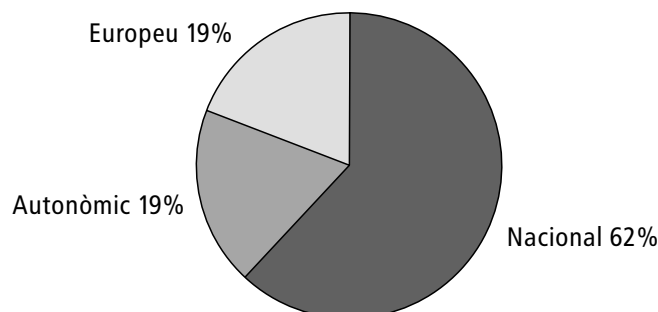
TAULA 1. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ EXECUTATS PER LES INSTITUCIONS DOCUMENTALS ESPANYOLES EN EL PERÍODE 2000-2004

ANY	PROJECTES INICIATS		PROJECTES EN CURS
	N	%	N
<= 1997	4	2,4	—
1998	13	7,8	—
1999	9	5,4	—
2000	17	10,2	43
2001	24	14,5	43
2002	32	19,3	44
2003	30	18,1	62
2004	35	21,1	64
sense dades	2		
Total	166	100	

3.1. Plans i programes d'investigació. Entitats finançadores

Les competències en matèria d'investigació en un país com Espanya, que es troba integrat en una entitat supranacional com la Unió Europea i que, al seu torn, està vertebrat internament en nacionalitats i comunitats autònomes, estan repartides en aquests tres espais. Com es mostra en el gràfic 1 els projectes de caràcter nacional són els més nombrosos, seguits pels autonòmics i pels europeus, en justa correspondència amb el nivell competencial assumit per cadascun d'aquests àmbits. De totes les modalitats de participació possibles en el finançament de projectes d'investigació científica i d'investigació i desenvolupament tecnològic, el Pla Nacional (PN) constitueix el mecanisme fonamental d'execució d'activitats d'I+D+I a Espanya. És, per tant, lògic que sigui dintre d'aquest marc on s'enquadrin la major part de les ajudes que es concedeixen en concurrència competitiva. L'escàs pes del nivell autonòmic és comprensible, ja que les comunitats autònomes és ara quan estan creant les seves pròpies estructures de política científica, a les quals es dedica el major esforç econòmic. Igualment raonable és la xifra assolida pels projectes europeus atesa la gran envergadura que tenen. Aquesta distribució en cap cas no pot atribuir-se a la suposada preferència dels investigadors documentals espanyols per unes convocatòries o altres, o a un major èxit dels projectes de la nostra àrea. Desgraciadament, no hem manejat dades respecte al nombre de projectes presentats des de l'àrea a les distintes convocatòries, per la qual cosa no podem fer interpretacions en aquest sentit.

GRÀFIC 1. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ EXECUTATS PER LES INSTITUCIONS DOCUMENTALS ESPANYOLES, DISTRIBUÏTS SEGONS L'ÀMBIT DEL PROGRAMA (2000-2004)

Analitzem amb una mica més de detall els distints plans i programes.

3.1.1. Marc europeu

En l'àmbit de la Unió Europea l'agenda d'investigació la marquen els programes marc, en els quals s'insereixen les convocatòries públiques per al finançament de projectes d'investigació. El període que ens ocupa és cobert pel V Programa Marc (1998-2002)¹¹ i el VI Programa Marc (2002-2006).¹²

El V Programa Marc es va vertebrar entorn de set programes específics, dels quals quatre són temàtics:

11. FP5 Fifth Framework Programme (1998-2002) <<http://www.cordis.lu/fp5>>.

12. FP6 Sixth Framework Programme (2002-2006) <<http://fp6.cordis.lu/fp6/home.cfm>>.

- Quality of Life and management of living resources (Quality of Life)
- User-friendly information society (IST)
- Competitive and sustainable growth (GROWTH)
- Energy, environment and sustainable development (EESD)

I tres són horitzontals:

- Confirming the international role of Community research (INCO 2)
- Promotion of innovation and encouragement of SME participation (Innovation/SMEs)
- Improving the human research potential and the soci-economic knowledge base (Improving)

El VI Programa Marc, que té una estructura semblant a l'anterior, compta amb 12 àrees d'activitat de les quals set són àrees temàtiques:

- Life sciences, genomics and biotechnology for health
- Information society technologies
- Nanotechnologies and nano-sciences, knowledge-based multifunctional materials and new production processes and devices
- Aeronautics and space
- Food quality and safety
- Sustainable development, global change and ecosystems
- Citizens and governance in a knowledge-based society

I quatre es corresponen amb activitats de caràcter transversal:

- Research for policy support
- New and emerging science and technology (NEST)
- SME activities
- International co-operation activities
- JRC activities

La major part dels projectes que han estat estudiats aquí formen part del programa Information Society Technologies (IST), i especialment del V Programa Marc, que al seu torn és hereu del programa Research and Technological Development (1990-1998), del tercer i del quart programes marc. Aquests dos períodes van ser especialment importants per a les biblioteques, ja que encara que les primeres activitats comunitàries es plantegen a partir de 1985 quan el Consell de Ministres adoptà una resolució per la qual cridava a l'acció la Comissió Europea en aquesta àrea, serà a partir de 1990 quan es dona l'índex d'activitat més alt especialment sota el paraigua *Telematics Programis*, en el qual les biblioteques tenen una presència fonamental.

La practica absència de projectes del VI Programa Marc està causada sens dubte pel poc camí que aquest programa havia recorregut el 2004. En qualsevol cas, la major part de les activitats documentals cauen de nou sota el paraigua del Programa IST, i especialment dintre d'un subprograma denominat Digital Heritage and Cultural Content (Digicult).

La hipòtesi anterior es veu confirmada si fem una petita comparativa entre el nombre de projectes concedits fins al moment en el marc de l'IST, els projectes en els quals participa Espanya¹³ i els projectes de l'àrea.

13. Spanish Participation in Projects in FP5. <http://dbs.cordis.lu/fep/FP5_MS/ms_es_es.html>

TAULA 2. NOMBRE DE PROJECTES D'INVESTIGACIÓ FINANÇATS PEL V I EL VI PROGRAMA MARC

PROGRAMA	TOTAL PROJECTES	PROJECTES	
		AMB PARTICIPACIÓ ESPANYOLA	PERTANYENTS A L'ÀREA DOCUMENTAL
V Programa Marc	2.521	744	29
VI Programa Marc	394	182	2
Total	2.915	926	31

Si haguéssim d'oferir un perfil característic dels projectes d'investigació europeus executats per institucions documentals en aquest quinquenni es podria dir que:

- Es tracta de projectes liderats per institucions europees (70 %), en els quals el pes i la responsabilitat sobre el disseny i coordinació no correspon a una organització espanyola. En qualsevol cas, cal ressaltar que molt poques són les entitats espanyoles que han aconseguit participar en projectes europeus (CINDOC, Biblioteca Nacional, Universitat Oberta de Catalunya, Universitat Carlos III, Universitat Complutense). Destaquen per sobre de totes el CINDOC i la Biblioteca Nacional, que concentren per si soles gairebé el 40 % dels projectes finançats.
- La temàtica dominant d'aquests projectes està vinculada als aspectes més pròxims a la tecnologia de la informació.
- La durada dels projectes es troba entre tres i quatre anys (85 %).
- La consignació pressupostària que reben és elevada: a l'entorn del milió d'euros.

3.1.2. Marc nacional

El Pla Nacional d'I+D+I (PN) és el principal instrument de política científica amb el qual compta Espanya. Durant aquests anys la investigació nacional s'ha vist afectada per importants canvis estructurals. D'entre ells el més important va ser la creació del Ministeri de Ciència i Tecnologia (MCYT) en l'any 2000. Aquest fet va suposar un salt qualitatiu en l'estructura fins llavors existent en l'àrea de Ciència i Tecnologia, ja que implicava la concentració en el MCYT de prop del 85 % de les activitats i dels recursos dedicats a I+D+I per l'Administració general de l'Estat i un canvi pel que fa a la gestió i execució de les activitats del PN. A part del MCYT, sis departaments ministerials més gestionen programes i crèdits dedicats al finançament de la investigació (Defensa, Sanitat i Consum, Educació, Cultura i Esport, Presidència i Foment). A més ho fan des del mateix naixement de la política científica espanyola.

Els 104 projectes que poden inscriure's dintre de l'ampli paraigua del PN es concentren bàsicament en dos programes: els projectes finançats dintre de les àrees científiques i tecnològiques definides pel PN (51 projectes) i els finançats pel programa d'Estudis i Anàlisi del Ministeri d'Educació i Ciència (45 projectes), als quals cal afegir dos projectes del Ministeri de Sanitat i Consum, un del Ministeri de Foment i cinc projectes més del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports / Educació i Ciència, que no apareixen emmarcats en cap convocatòria específica.

Si centrem la nostra anàlisi en els projectes del PN hem de tenir present que el període cronològic que estudiem és ocupat per dos PN: el Pla Nacional d'Investigació Científica, Desenvolupament i Innovació Tecnològica 2000-2003¹⁴ i el Pla Nacional d'Investigació Científica, Desenvolupament i Innovació Tecnològica 2004-2007.¹⁵

14. Plan Nacional de I+D+I 2000-2003 <http://wwwn.mec.es/ciencia/jsp/plantilla.jsp?area=plan_idi&id=51>.

15. Plan Nacional de Investigación Científica, Desarrollo e Innovación Tecnológica 2004-07 <http://wwwn.mec.es/sciencia/jsp/plantilla.jsp?area=plan_idi&id=2>

El PN 2000-2003 va implicar un canvi de denominació que obeïa a l'objectiu de definir una estratègia global que inclogués totes les actuacions públiques gestionades pels diferents departaments ministerials amb competències en I+D i que es financen a càrrec dels Pressupostos Generals de l'Estat o mitjançant altres recursos. Així, la major part dels programes del PN 2000-2003 van ser transferits al MCYT, al qual també se li van adscriure els organismes públics d'investigació més importants en recursos humans i altres entitats de caràcter públic. A més el pla es proposava «complementar o reforzar según los casos las actuaciones de la Unión Europea, en particular el V Programa Marco de I+D, y las acciones financiadas con Fondos Estructurales y asimismo tener en cuenta las iniciativas de las CCAA a través de sus Planes Regionales de I+D+I o de otros instrumentos equivalentes».

El PN 2000-2003 es va estructurar en nombre limitat d'àrees d'activitat prioritària de dos tipus: àrees científicotecnològiques i àrees sectorials. També es consideren objecte del Pla Nacional les activitats d'investigació bàsica no orientada, en les quals no cal establir prioritats temàtiques concretes. Les àrees científicotecnològiques van ser nou: Biomedicina, Biotecnologia, Disseny i Producció Industrial, Materials, Processos i Productes Químics, Recursos Naturals, Recursos i Tecnologies Agroalimentàries, Tecnologies de la Informació i de les Comunicacions, Socioeconomia. I les àrees sectorials definides van ser: Aeronàutica, Alimentació, Automoció, Construcció Civil i Conservació del Patrimoni Històric Cultural, Defensa, Energia, Espai, Medi Ambient, Sociosanitària, Societat de la Informació, Transports i Ordenació del Territori, Turisme, Oci i Esport

Finalment, l'àrea d'investigació bàsica no orientada comprenia una àrea genèrica de Promoció General del Coneixement que incloïa totes les temàtiques que no estaven incloses explícitament en les àrees científicotecnològiques i sectorials: Humanitats i Ciències Socials, i tres dominis específics vinculats amb grans instal·lacions espanyoles i internacionals: Astronomia i Astrofísica, Física de Partícules Elementals i Grans Acceleradors, i Fusió Termonuclear.

Per la seva banda el Pla Nacional 2004-2007 presenta un conjunt de modificacions importants tant en les línies d'actuació (major aposta per la invenció tecnològica i per la participació de les empreses en l'esforç d'I+D+I), com en l'estructuració (definició d'àrees prioritàries i programes nacionals) i la gestió. El que més implicacions té per a l'àrea documental és el canvi en les àrees temàtiques. Se suprimeix el Programa de Promoció General del Coneixement, que és on es van acollir la major part dels projectes finançats en la nostra àrea i es parteix de la creació d'unes àrees prioritàries, un conjunt de temes prioritaris interrelacionats, agrupats entorn de programes nacionals, en els quals es plantegen determinats objectius científicotecnològics relacionats amb els objectius estratègics del PN. Del conjunt d'àrees i programes definits que més afectaran l'àrea documental s'ha de fer esment de l'Àrea de Tecnologies de la Societat de la Informació, que consta de tres programes (Tecnologia electrònica i de comunicacions, Tecnologies informàtiques, Tecnologies de serveis de la societat de la informació), i l'Àrea d'Humanitats, Ciències Socials i Econòmiques que es vertebrava en dos programes (Humanitats i Ciències socials, jurídiques, econòmiques).

Com s'assenyala més amunt, pràcticament la meitat dels projectes nacionals van a càrrec del Programa d'Estudis i Anàlisis, que és una iniciativa del Ministeri d'Educació i Ciència per donar suport a l'avaluació i millora de determinats aspectes del sistema espanyol d'ensenyament superior i de l'activitat del professorat universitari. La seva gestió està encomanada a la Direcció General d'Universitats de la Secretaria d'Estat d'Universitats i Investigació. Entre les seves línies d'investigació preferents es troben els estudis bibliomètrics i les anàlisis de la qualitat, difusió i impacte de les publicacions científiques espanyoles i l'avaluació i seguiment dels programes de formació, perfeccionament i mobilitat del personal investigador i del professorat universitari. Per tant, és un programa que presta una atenció preferent a totes les temàtiques lligades a la comunicació científica i a l'avaluació de la ciència.

Per finalitzar, convé recordar que, de totes les modalitats de participació que preveuen els plans nacionals, el finançament de projectes d'investigació és el mecanisme fonamental d'execució d'activitats d'I+D, i que acapara la major part de les ajudes que es concedeixen en concurrència competitiva i representa l'esforç econòmic més gran. La temàtica que ha tingut més acceptació en aquest tipus de convocatòries coincideix, tant el cas del Ministeri de Ciència i Tecnologia com del Ministeri d'Educació, amb la categoria tretze: Estudis de la Comunicació Científica i Professional. Aquest fet explica i corrobora la posició destacada que, en l'àmbit internacional, té el nostre país en els estudis cienciomètrics.

Si haguéssim d'oferir un perfil característic dels projectes d'investigació nacionals executats per institucions documentals en aquest quinquenni es podria dir que:

- Es tracta de projectes liderats per un nombre molt reduït d'institucions, ja que només 16 entitats han aconseguit projectes. I, d'aquestes, només sis (CINDOC, Universitat Carlos III, Universitat de Granada, Universitat de València, Universitat de Saragossa i Universitat de Barcelona) concentren el 80 % dels projectes. Destaquen per sobre de totes el CINDOC i la Universitat Carlos III, que amb 32 i 16 projectes respectivament concentren la meitat dels projectes finançats.
- La temàtica dominant d'aquests projectes està vinculada als aspectes lligats a l'avaluació de la ciència i de la comunicació científica usant eines bibliomètriques. Són els predominants tant en el PN com en el Programa d'Estudis i Anàlisi, encara que especialment en aquest últim.
- La durada dels projectes varia d'un programa a un altre. Així, mentre que en els projectes del Programa d'Estudis i Anàlisi la durada és anual, en els del PN la durada va dels dos i als tres anys.
- La consignació pressupostària que reben els projectes és molt variable, encara que mentre que els del PN estan molt per sobre dels 20.000 euros, els del Programa d'Estudis i Anàlisi estan per sota d'aquesta quantitat.

3.1.3. Nivell autonòmic

La participació de les comunitats autònomes que formen el mapa territorial de l'Estat espanyol en la política d'I+D+I és recent però cada vegada té més pes. Gairebé totes les disset comunitats autònomes d'Espanya han posat en marxa els seus corresponents plans d'investigació, amb fons propis o obtinguts de fons estructurals (FEDER i Fons Social Europeu) (quadre 2). És veritat que la modalitat de finançament és molt diversa. A l'efecte d'aquest treball el rellevant és identificar les comunitats autònomes que financen projectes d'investigació en lliure concurrència. La majoria han optat per aquesta alternativa, en detriment de l'altra alternativa, que consisteix a donar suport a grups d'investigació (quadre 2).

En concordança amb aquest creixent protagonisme autonòmic en la I+D+I espanyola constatem com el 18'7 % dels projectes recollits han estat finançats per les comunitats autònomes. Segurament aquesta xifra no representa la situació real, ja que no hem pogut accedir als registres de projectes de totes les comunitats autònomes. Les comunitats valenciana, castellanoleonessa i extremenya són les que aporten un nombre més gran de projectes, que són liderats per les escoles i facultats universitàries de biblioteconomia i documentació situades en aquestes comunitats. Si tenim en compte els temes tractats en els projectes no s'observa una clara tendència a prevaler una línia temàtica o altra en les distintes polítiques autonòmiques, encara que sí sembla haver-hi un major interès pels assumptes bibliomètrics en les polítiques

QUADRE 2. PLANS D'INVESTIGACIÓ DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

COMUNITAT AUTÒNOMA	PLA D'INVESTIGACIÓ	PERÍODE	FINANÇAMENT PROJECTES D'INVESTIGACIÓ
Andalusia	IV Plan Andaluz de Investigación (PAI)	2004-2007	NO
Aragó	I Plan Autonómico de Investigación, Desarrollo y Transferencias de Conocimientos de Aragón	2002	NO
Astúries	II Plan de I+D+I	2005-2008	SÍ
Illes Balears	II Pla d'Investigació i Desenvolupament Tecnològic	2005-2008	NO
Canàries	Plan Integrado Canario de I+D+I		SÍ
Cantabria	Plan Estratégico de Desarrollo Tecnológico de Cantabria (PEDTC)	2002-2006	NO
Castella i Lleó	Estrategia Regional de I+D+I	2002-2006	SÍ
Castella-La Manxa	II Plan Regional de Investigación Científica y Desarrollo Tecnológico (PRICYT)	2004-2007	SÍ
Catalunya	IV Pla d'Investigació de Catalunya	2005-2008	NO
Comunitat Valenciana	Plan Valenciano de Investigación Científica, Desarrollo Tecnológico e Innovación (PVIDI)	2001-2006	SÍ
Extremadura	III Plan Regional de Investigación y Desarrollo Tecnológico de Extremadura	2005-2008	SÍ
Galícia	Plan Gallego de Investigación y Desarrollo tecnológico	2002-2004	SÍ
Madrid	IV Plan Regional de Investigación Científica e Innovación Tecnológica (PRICIT)	2004-2007	SÍ
Múrcia	Plan de Ciencia y Tecnología de la Región de Murcia	2003-2006	SÍ
La Rioja	Plan Riojano de I+D+I	2003-2006	SÍ
País Basc	Plan de Ciencia, Tecnología e Innovación	2005-2008	SÍ

d'investigació catalanes i extremenyes, mentre que la Junta de Castella i Lleó sembla decantar-se pels assumptes vinculats a la catalogació, classificació i indexació. Quant a les quantitats alliberades per al finançament dels projectes, s'observa que la Junta d'Extremadura és l'única que aproxima la seva inversió a la dels plans nacionals. Encara que no podem efectuar afirmacions rotundes pel que fa a això, ja que aquestes dades estan condicionades per la taxa de resposta obtinguda en l'enquesta, i per la qualitat de la informació disponible a la xarxa.

3.2. Institució promotora

Centrant l'anàlisi en quins són les institucions documentals més actives en la realització de projectes d'investigació, vam observar que la situació reflectida per les dades (taula 3) no pot ser més clara: el pes de la investigació recau en dos grans tipus d'institucions, el Consell Superior d'Investigacions Científiques i la universitat. Aquesta situació ja ha estat constatada des d'altres punts de vista de l'activitat investigadora de la nostra àrea. Així també la procedència ins-

titucional dels treballs publicats revela la presència d'aquests dos fronts d'investigació¹⁶ i la participació creixent de la universitat.¹⁷

TAULA 3. ORGANISMES RESPONSABLES DE PROJECTES D'INVESTIGACIÓ (2000-2004)

INSTITUCIÓ	PROJECTES	
	Nº	%
Centro de Información y Documentación Científica	33	18,6
Universidad Carlos III	21	11,9
Universidad de Granada	13	7,3
Universidad Politécnica de Valencia	11	6,2
Universidad de Zaragoza	11	6,2
Universidad de Salamanca	10	5,6
Universidad de Extremadura	10	5,6
Universitat Oberta de Catalunya	9	5,1
Universitat de Barcelona	7	4,0
Universidad de León	6	3,4
Universidad de Murcia	5	2,8
Universidad Complutense de Madrid	5	2,8
Universitat de Valencia	6	3,4
Inst. de Hist. de la Ciencia y Doc. Lopez Piñero	4	2,3
Fundación Residencia de Estudiantes	4	2,3
Biblioteca Nacional	4	2,3
Biblioteca Provincial de Huelva	3	1,7
Universidad de Alcalá	2	1,1
Universidad Autónoma de Madrid	2	1,1
Universitat Pompeu Fabra	1	0,6
Universidad Internacional Menéndez Pelayo	2	1,1
Universidad de la Laguna	1	0,6
Universidad de Girona	1	0,6
Universidad de a Coruña	1	0,6
Universidad Autònoma de Barcelona	1	0,6
Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas	1	0,6
Biblioteca Universidad de Murcia	1	0,6
Biblioteca Universidad Autónoma de Madrid	1	0,6
Ayuntamiento de Santander	1	0,6
Total	177	100,0

16. Moya Anegón, Félix; Jiménez Contreras, Evaristo; Moneda Corrochano, Mercedes. «Research fronts in library and information science in Spain (1985-1994)». *Scientometrics*, vol. 42, núm. 2, (1998), p. 229-246.

17. Moneda Corrochano, Mercedes. *Análisis bibliométrico de la producción bibliográfica española en Biblioteconomía y Documentación 1984-1999*. [Tesis doctoral]. Granada: Universidad de Granada, 2003.

No obstant això, convé destacar que el CINDOC es revela com la institució amb més capacitat per aglutinar sinergies i coordinar recursos a l'hora de liderar projectes i recaptar fons per a la investigació. A més, té una posició extraordinàriament avantatjosa respecte a la resta d'institucions documentals (taula 3), no només per nombre de projectes (33), sinó pel tipus (és capaç de liderar tant projectes europeus com nacionals o autonòmics). Pel que a les universitats, cal destacar la Universitat Carlos III, que és altre organisme amb una gran capacitat de reunir recursos d'investigació. La resta de departaments universitaris es poden subagrupar en tres tipus: els que compten amb una desena de projectes finançats (Granada, València, Saragossa i Extremadura), les que compten amb més de cinc projectes i menys de deu (Salamanca, Barcelona, Lleó), i les que compten amb cinc projectes o menys.

En qualsevol cas, pot apreciar-se que el nombre d'institucions documentals implicades en projectes d'investigació és reduït.

3.3. Temàtica

En una anàlisi general de les temàtiques tractades pels projectes s'observa que dos són els temes centrals: tecnologia de la informació i estudis de la comunicació científica i professional (taula 4), cosa que encaixa bastant bé amb les directrius temàtiques dels plans nacionals d'I+D+I. Però l'explicació d'aquest fenomen la trobem en la important tradició que els estudis bibliomètrics de la comunicació científica i tècnica han tingut en la constitució de la BiD com a disciplina i activitat professional a Espanya. Es tracta d'un tret que singularitza la BiD espanyola i que l'allunya del que és norma en l'entorn europeu.¹⁸ El protagonisme del CINDOC i la seva orientació investigadora al costat del paper de l'escola bibliomètrica valenciana són claus per a entendre aquest fenomen.

TAULA 4. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ EXECUTATS PER LES INSTITUCIONS DOCUMENTALS ESPANYOLES (2000-2004)

TEMÀTICA	PROJECTES	
	Nº	%
Professió	0	0,0
Història: biblioteques, edició, impremta	5	3,0
Educació en BiD	2	1,2
Serveis bibliotecaris: adquisició, préstec, serveis de referència, etc.	9	5,4
Col·leccions: desenvolupament	2	1,2
Gestió i administració	11	6,6
Automatització d'unitats d'informació	2	1,2
Catalogació, classificació, indexació	15	9,0
Recuperació de la informació	1	0,6
Bases de dades	10	6,0
Tecnologia de la informació: internet, edició electrònica, etc.	20	12,0
Estudis de necessitats i ús de la informació	0	0,0
Comunicació científica i professional: publicació científica, estudis bibliomètrics, etc.	63	38,0
Altres	26	15,7

18. Delgado López-Cózar, Emilio. «Diagnóstico de la investigación en Biblioteconomía y Documentación en España (1976-1996): estado embrionario». *Revista de Investigación Iberoamericana en Ciencia de la Información y Documentación*, vol. 1, núm. 1 (2000), p. 79-93; Delgado López-Cózar, Emilio. *La investigación en Biblioteconomía y Documentación*, Gijón: Trea, 2002.

3.4. Altres característiques dels projectes: període de durada, quantia del finançament, nombre de participants en els projectes

Atenent a la durada dels projectes concedits (taula 5) s'observa un predomini dels projectes de durada anual, la majoria dels quals s'enquadren dintre del programa d'Estudis i Anàlisis del Ministeri d'Educació i Ciència. El 51 % tenen una durada d'entre 2 i 4 anys; el gruix d'aquest grup aquesta format pels projectes dels plans nacionals d'I+D+I, encara que hi ha també projectes europeus i autonòmics. Finalment, solament el 3 % supera els quatre anys, i la major part pertanyen a convocatòries de la Unió Europea.

TAULA 5. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ EXECUTATS PER LES INSTITUCIONS DOCUMENTALS ESPANYOLES, DISTRIBUÏTS SEGONS LA DURADA (2000-2004)

NOMBRE D'ANYS	PROJECTES	
	NOMBRE	%
1	53	31,9
2	24	14,5
3	33	19,9
4	27	16,3
>4	6	3,6
sense dades	23	13,9
Total	166	100

L'anàlisi dels projectes d'acord amb la quantia confirma, a pesar de l'escassetat de dades d'aquest apartat, que ens trobem amb tres nivells de pressupostos molt distints. Així, en els programes europeus, podem parlar de xifres sobre el milió d'euros, en els programes nacionals d'I+D+I les quantitats mitjanes estan per sobre dels vint mil euros, mentre que en el Programa d'Estudis i Anàlisis els valors mitjans no superen aquesta xifra. A escala autonòmica les quantitats solen ser bastant inferiors, encara que trobem excepcions com és el cas de la Junta d'Extremadura. Es podria pensar que aquesta variable està molt relacionada no solament amb el nivell del projecte, sinó també amb el nombre d'institucions participants, però la veritat és que el nombre de participants en els projectes es manté bastant estable amb una mitjana per a la majoria dels nivells d'un set investigadors, mitjana que solament baixa en la investigació finançada pels sistemes autonòmics, a pesar d'algunes excepcions com el cas dels projectes patrocinats per la Junta d'Extremadura.

4. Conclusions

La primera conclusió d'aquest treball ha de ser, per força, d'ordre metodològic. Les dificultats per obtenir informació fiable i fidedigna dels projectes d'investigació finançats per les administracions públiques són notables. Aquesta informació es troba dispersa i, en la majoria dels casos, no és accessible al gran públic. Aquesta situació no té cap mena de justificació. No hi ha raons tècniques ni legals que impedeixin una absoluta transparència en aquesta matèria. Només la bona voluntat del personal i els gestors directes d'aquestes informacions han permès que s'hi pogués accedir. No obstant això, caldria acabar amb aquesta situació i prendre com a exemple l'absoluta transparència en l'àmbit europeu, el model de gestió d'informació del qual

s'hauria de trasplantar a l'àmbit nacional i autonòmic. Aquestes manques podrien veure's subsanades si els departaments universitaris, els centres d'investigació i les unitats d'informació promotores de projectes col·loquessin la informació que hi fa referència als webs institucionals, però són pocs els que ho fan, amb la qual cosa la invisibilitat de l'activitat investigadora que porten a terme s'acreu. Animem des d'aquestes pàgines a seguir el magnífic exemple d'entitats com ara la Facultat i el Departament de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona i el CINDOC, que proporcionen anualment informació pública extraordinàriament detallada i disponible permanentment als webs de cada institució per a qualsevol que n'hagi menester.

Pel que fa al tema d'aquest treball, podem concloure que el nombre de projectes d'investigació obtinguts en lliure concurrència per les organitzacions documentals comença a tenir suficient entitat. Evidentment, l'aportació de l'àrea documental segueix sent modesta si la comparem amb l'assolida per altres camps de coneixement. En qualsevol cas, un simple cop d'ull a la llista de contractes i altres projectes registrats en l'Annex II, que no han estat objecte d'anàlisi en aquest treball, mostra la capacitat de moltes organitzacions de transferir el coneixement als sectors professionals i empresarials.

No obstant això, la situació no hauria variat excessivament respecte a la descrita en treballs anteriors¹⁹ quant als perfils característics dels projectes d'investigació aconseguits. En aquest sentit, cal dir que encara són molt poques les institucions que promouen i participen en la realització de projectes d'investigació. A més, es tracta d'entitats que ja ho feien en la dècada anterior (CINDOC, Universitat Carlos III, Biblioteca Nacional). Així mateix, es constata una escassa col·laboració en la gestió dels projectes tan nacional i internacional com interdepartamental, així com una orientació bastant acadèmica dels projectes. Els temes dominants en els projectes són els tradicionals en la BiD espanyola: els estudis bibliomètrics d'avaluació de la ciència i de les pràctiques de comunicació dels espanyols, al costat dels treballs relacionats amb diversos aspectes de la tecnologia de la informació segueixen sent els temes estrella de l'activitat investigadora de la BiD. Finalment, s'ha d'assenyalar que estem davant de projectes de no gaire profunditat, de curta durada i fets amb poc pressupost.

Agraïments

Finalment és de rigor i com Déu mana mostrar el nostre agraïment, en el nostre nom i en el dels possibles lectors del treball, a tots els professionals que han col·laborat atenent les nostres peticions de dades, ja ho hagin fet a títol personal o com a representants de les institucions, ja hagin estat biblioteques o departaments universitaris. Especialment volem mostrar el nostre gratitud a l'equip de treball de la Subdirecció General de Projectes, especialment a la senyora Isabel Mendoza, ja que l'accés a la base de dades del Ministeri ens ha permès obtenir una visió general de la situació.

19. Abadal, E. *La documentación en España*. Madrid: Cindoc, Fesbid, 1994; Román, Adelaida; Sorli, Angela. «La Documentación en los 90. ¿Podemos predecir el futuro rasteando el pasado reciente de la investigación documental?». En: *Terceras Jornadas Españolas de Documentación Automatizada*. Palma de Mallorca: Universitat de les Illes Balears, 1994, p. 1171-1185; Caridad Sebastián, M.; Moreiro González, J.A.; Martín Galán, B.; Rodríguez Mateos, D. «Los proyectos universitarios de investigación en biblioteconomía y documentación: estado de la cuestión en Madrid y Cataluña». En: *Encuentro Británico/Español de Profesores de Biblioteconomía y Documentación*, 2000. <http://rayuela.uc3m.es/~bmartin/publicaciones/hisp_brit2000.pdf> [Consulta: 07-02-2002].

EMILIO DELGADO LÓPEZ-CÓZAR. Doctor en Documentació i professor de Mètodes i Tècniques d'Investigació Científica a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Granada, ha impartit diversos cursos d'especialització i seminaris destinats a professors, investigadors, editors, directores i redactors de revistes, sobre metodologia de la investigació; escriptura i redacció científica; normalització, edició, difusió i impacte de les revistes científiques; i avaluació de la ciència. És especialista en diversos aspectes de la comunicació científica, i centra actualment les seves línies d'investigació, d'una banda, en l'avaluació de revistes científiques (estudis del grau de normalització, elaboració d'índexs de citacions); en l'anàlisi del sistema d'avaluació de la ciència espanyola (programes de finançament i de valoració de l'activitat investigadora); en l'avaluació del rendiment científic dels centres d'investigació; i, de l'altra, en l'estudi de la situació de la investigació espanyola en biblioteconomia i documentació.

MERCEDES DE LA MONEDA CORROCHANO. Doctora en Documentació per la Universitat de Granada. Actualment és profesora a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació d'aquesta universitat, on imparteix l'assignatura de Metodología de la Investigación Aplicada a les Ciències de la Informació. Autora de diverses publicacions, ha centrat la seva experiència investigadora en els estudis bibliomètrics, amb una incidència especial en l'anàlisi de la producció bibliogràfica espanyola en l'àmbit de la biblioteconomia i documentació.

DANIEL TORRES SALINAS. Llicenciat en Humanitats i Documentació, desenvolupa l'activitat professional com a llibreter internacional del Grupo Troa i com a becari d'investigació en el grup Evaluación de la Ciencia y la Comunicación Científica de la Universidad de la Universitat de Granada. Ha participat en els projectes d'investigació d'àmbit nacional: Adaptación de un sistema Lingüístico-conceptual para la gestión de la información y organización del conocimiento relacionados con documentos sobre género y mujeres, i Índice de citas de revistas científicas españolas en Ciencias Sociales. La seva línia d'investigació principal se centra en l'avaluació d'institucions biomèdiques mitjançant mètodes bibliomètrics i reticulars; en aquest sentit ha fet les avaluacions del Consorci Hospital General Universitari de València i de la Clínica Universitària de Navarra. Properament, com a doctorand, presentarà la seva tesina sobre l'anàlisi de la producció científica al Centre d'Investigació Mèdica Aplicada de la Universitat de Navarra.

ANNEX I

LLISTA DE PROJECTES D'INVESTIGACIÓ OBTINGUTS
EN CONCURRÈNCIA COMPETITIVA PER LES ORGANITZACIONS DOCUMENTALS EN EL
PERÍODE 2000-2004

La informació que proporcionem de cada projecte és la següent: organització promotora, responsable del projecte, títol, programa i institució financadora, i dates de començament i de final.

Association de Partenaires de la Fondation Europeenne pour les Metiers du Patrimoine Centro de Información y Documentación Científica. Herond, Daniel. <i>HEREIN 2 extension to NAS partners</i>. V Programa Marco. Unión Europea. 2002-2003 Biblioteca Nacional. <i>SEPIA: Safeguarding European Photographic Images for Access</i>. Programa Cultural 2000. Unión Europea. 2000-2003 Biblioteca Nacional. Reinhardt, Klaus. <i>CULTIVATE-EU. Cultural Heritage Applications Network (Part 1)</i>. V Programa Marco. Unión Europea. 2000-2003 Biblioteca Nacional. <i>EXPLOIT: Paneuropean exploitation of the result of the libraries programme</i>. IV Programa Marco. Unión Europea. 1998-2000 Biblioteca Provincial de Huelva. Gómez, Antonio Agustín. <i>CALIMERA: (Cultural Applications: Local Institutions Mediating Electronic Resources Acces)</i>. V Programa Marco. Unión Europea. 2004-2005 Biblioteca Provincial de Huelva. Gómez, Antonio Agustín. <i>PULMAN: Public Libraries Mobilising Advanced Networks</i>. V Programa Marco. Unión Europea. 2001-2003 Biblioteca Universidad Autónoma de Madrid. Jimenez, Miguel. <i>Estudio comparativo de calidad de las bibliotecas universitarias españolas y desarrollo de un catalogo de «mejores practicas»</i>. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2002 Biblioteca Universidad de Murcia. Terizieva, Nadya. <i>Modernization and Organisational Development of University Library</i>. Unión Europea. 1999-2001 Centro de Información y Documentación Científica Association de Partenaires de la Fondation Europeenne pour les Metiers du Patrimoine Indra. Therond, Daniel. <i>HEREIN 2: european heritage network</i>. V Programa Marco. Unión Europea. 2001-2002 Centro de Información y Documentación Científica Universidad Complutense de Madrid. Sanz, Elías. <i>La Historia Moderna en España a partir de su bibliografía. Análisis y valoración de las citas en revistas científicas y actas de congresos</i>. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2004-2006	Centro de Información y Documentación Científica. <i>Análisis de la producción científica española resultante de los Programas de Acciones Integradas</i>. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003-2004 Centro de Información y Documentación Científica. <i>Capacidad y déficit de transferencia de tecnología del sector público español de I+D en Biotecnología</i>. Plan Nacional de I+D+I Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003-2004 Centro de Información y Documentación Científica. <i>Dinámica de las organizaciones de investigación: una aproximación bibliométrica</i>. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2004-2007 Centro de Información y Documentación Científica. <i>El estado actual de la contribución de la mujer a la investigación científica y tecnológica en España</i>. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003-2004 Centro de Información y Documentación Científica. <i>Investigacion de los procesos de difusion de la informacion sobre biotecnologia en españa: una aproximacion metodologica a la evaluacion de su impacto</i>. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2001 Centro de Información y Documentación Científica. <i>Una metodología para la identificación de grupos de excelencia en un área temática y su aplicación en Matemáticas</i>. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003 Centro de Información y Documentación Científica. Aguillo, Isidro Francisco. <i>Factor de impacto y visibilidad de 4000 sedes web universitarias españolas</i>. Programa de Estudios y Análisis Ministerio de Educación y Ciencia. 2004 Centro de Información y Documentación Científica. Alcaín, María Dolores. <i>análisis de las citas dadas por las revistas españolas de derecho y periodismo a partir de las revistas mejor valoradas por los pares</i>. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004 Centro de Información y Documentación Científica. Alcaín, María Dolores. <i>Indíces de impacto de las revistas españolas de ciencias sociales (biblioteconomía</i>

- y documentación, psicología, psiquiatría y urbanística y ordenación del territorio) a partir del análisis de las revistas mejor valoradas por los pares.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Centro de Información y Documentación Científica. Alcaín, María Dolores. *Índices de impacto de las revistas españolas de ciencias sociales a partir del análisis de las revistas valoradas por los pares.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2002
- Centro de Información y Documentación Científica. Cappel, Horacio. *Geocrítica, sistema de evaluación de la innovación y la difusión de las tecnologías de la información y el conocimiento en el ámbito socioeconómico.* Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002-2004
- Centro de Información y Documentación Científica. Lam, Tony. *SALUT: intelligent environment for diagnostics, treatment and prevention of eating disorders.* V Programa Marco. Unión Europea. 2001-2004
- Centro de Información y Documentación Científica. Martín, María José. *Aproximación a la evaluación del Programa de Formación del Profesorado Universitario de la Secretaría de Estado de Universidades e Investigación del MECI.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Centro de Información y Documentación Científica. Martín, María José. *Evaluación y seguimiento de programas de movilidad del personal investigador y del profesorado universitario.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Centro de Información y Documentación Científica. Primo, Elena. *Impacto en la comunidad científica española y visibilidad internacional de las revistas españolas de ciencia y tecnología.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Centro de Información y Documentación Científica. Román, Adelaida. *Análisis de las citas dadas por las revistas de Historia, Filología Moderna y Estudios árabes y hebraicos a partir de las revistas mejor valoradas por los pares. Elaboración de un índice de citas (año 2000) de las revistas españolas de Humanidades.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Cultura. 2004
- Centro de Información y Documentación Científica. Román, Adelaida. *Análisis de las citas dadas por las revistas de historia, filología moderna y estudios orientales, árabes y hebraicos, a partir de las revistas mejor valoradas por los pares.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Centro de Información y Documentación Científica. Román, Adelaida. *Índices de impacto de las revistas españolas de humanidades a partir del análisis de las revistas mejor valoradas por los «pares».* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2002
- Centro de Información y Documentación Científica. Román, Adelaida. *Valoración inter pares de las revistas científicas españolas de ciencias sociales y humanidades.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2001
- Centro de Información y Documentación Científica. Ronda, Concepción. *Impacto en la comunidad científica española y visibilidad internacional de las revistas españolas de ciencia y tecnología (zoología de invertebrados).* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Centro de Información y Documentación Científica. Sánchez, Josefa. *Estudio de los lenguajes especializados en español (1). Elaboración y desarrollo de vocabularios científicos y técnicos.* Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2001-2004
- Centro de Información y Documentación Científica. Sanz, Luis. *PRIME - Policies for Research and Innovation in the move towards the European Research Area.* VI Programa Marco. Unión Europea. 2004-2008
- Centro de Información y Documentación Científica. Vázquez, Manuela. *Difusión y visibilidad nacional e internacional de las revistas científicas españolas de ciencias experimentales: física y tecnologías físicas, química y tecnologías químicas y materiales y tecnologías de la construcción.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Centro de Información y Documentación Científica. Vázquez, Manuela. *Difusión y visibilidad nacional e internacional de revistas científicas españolas del campo de las ciencias experimentales: ciencias de la tierra y tecnología de los alimentos.* Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Centro de Información y Documentación Científica. Vidal, Carmen. *Sistema de identificación, análisis y difusión de los recursos de información de la ciencia y la tecnología.* Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002
- Centro de Información y Documentación Científica. Vidal, Carmen. *EICSTES: European Indicators, Cyberspace And The Science-Technology-Economy System.* V Programa Marco. Unión Europea. 2000-2003
- Centro de Información y Documentación Científica. Vidal, Carmen. *WISER - Web indicators for scientific, technological and innovation research.* V Programa Marco. Unión Europea. 2002-2005
- Centro de Información y Documentación Científica. Viesca, Rosa de la. *TDC-OLIVE: Setting-up a network of Technology Dissemination Centres to optimise SMEs in the olive and olive oil sector.* VI Programa Marco. Unión Europea.

- Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas. Cafferio, Rosa. *Minerva - ministerial network for valorising activities in digitisation*. V Programa Marco. Unión Europea. 2002-2005
- European Molecular Biology organisation Centro de Información y Documentación Científica. Gannon, Frank. *E-BioSci: a European platform for access and retrieval of full text and factual information in the Life Sciences*. V Programa Marco. Unión Europea. 2002-2004
- Fundación Residencia de Estudiantes Universitat de Salamanca Universidad de Granada Universidad de Valencia. Rodríguez, Joaquín. *Análisis de la difusión digital de los contenidos científicos en las universidades españolas, con propuesta de un manual de buenas prácticas*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Fundación Residencia de Estudiantes. Hernández Carrascal, Francisca. *Diseño de aplicación xlm a sistemas de información bibliográfica y documentales*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2001
- Tilburg University Library Universidad Autónoma de Barcelona. Pérez, M. Adoració. *Decomate II*. IV Programa Marco. Unión Europea. 1998-2000
- Institut für Germanistik der Universität Innsbruck Uppsala Universiteitsbibliothek Improx Datenverarbeitung GMBH Università di Roma «La Sapienza» Otto-Friedrich-Universität Bamberg Biblioteca Statale Antonio Baldini Biblioteca Nazionale Potenza Universitat Oberta de Catalunya. Pérez, Marta Adoració. V Programa Marco. Unión Europea. 1998-2000
- Instituto de Historia de la Ciencia y Documentación López Piñero. Aleixandre, Rafael. *El impacto de las publicaciones médicas y la disponibilidad de los resúmenes como determinante de su valor*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Instituto de Historia de la Ciencia y Documentación López Piñero. Aleixandre, Rafael. *Factor de impacto potencial de las revistas médicas españolas*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Instituto de Historia de la Ciencia y Documentación López Piñero. Aleixandre, Rafael. *Innovaciones tecnológicas y documentales en un Sistema de Recuperación de la Información Biomédica y obtención de indicadores de actividad científica*. Generalitat de Valencia. 2002-2004
- Instituto de Historia de la Ciencia y Documentación López Piñero. Valderrama, Juan Carlos. *Representaciones sociales y consumo de drogas en población inmigrante*. Generalitat de Valencia. 2003
- Kalmar Läns Bibliotek. Biblioteca Pública de Huesca. Brigitte, Kunhe. *DERAL: Distance Education in Rural Areas via Libraries*. IV programa marco. Unión Europea. 1998-2000
- Manchester Metropolitan University National Microelectronics Applications Centre Landesbibliothek Münster Universität Oberta de Catalunya. Adoració, Marta. *EQUINOX - Sistemas de medida de rentabilidad i gestió de qualitat per a biblioteques*. IV Programa Marco. Unión Europea. 1998-2000
- Netherlands Organisation for Applied Scientific Research. Dekker, Jan A. *Mip: transitional metals in paper*. V Programa Marco. Unión Europea. 2003-2006
- Residencia de Estudiantes Ayuntamiento de Santander Biblioteca de Menéndez Pelayo Universitat Oberta de Catalunya. Wert, Carlos. *COVAX: contemporary culture virtual archive in xml*. V Programa Marco. Unión Europea. 2000-2001
- Universidad Autónoma de Madrid. Jiménez, Miguel. *Desarrollo de nuevos instrumentos de medición de la calidad de las bibliotecas universitarias españolas*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Universidad Autónoma de Madrid. Jiménez, Miguel. *Mejora de los servicios de las bibliotecas de la universidad autónoma de Madrid*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2001
- Universidad Carlos III. Aquesolo, J. *Catálogo colectivo del fondo antiguo latinoamericano en lengua española en materia de actividad física y deporte*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2000-2001
- Universidad Carlos III. Bernabé, M. *METADATOS: Desarrollo de servicios distribuidos de catálogo de información geográfica orientada a Internet y basada en estándares abiertos. Pasos efectivos hacia una Infraestructura Nacional de Información Geográfica ()*. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002-2003
- Universidad Carlos III. Bethencourt, A. *Centro de documentación Pedro Agustín del Castillo. Elaboración de una base de datos bibliográfica sobre Canarias*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. 1999-2001
- Universidad Carlos III. Bethencourt, A. *Elaboración de una base de datos bibliográfica sobre Canarias y el Atlántico*. Gobierno de Canarias. 2000-2001
- Universidad Carlos III. Bordons, María. *Indicadores para el estudio de la interdisciplinariedad en la actividad científica*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. 1997-2000
- Universidad Carlos III. Caridad, Mercedes. *Edición electrónica del teatro español del Siglo de Oro para la difusión del español y la formación a distancia*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2001-2002
- Universidad Carlos III. Castro, F. *Diseño y desarrollo de un índice de citas de las revistas españolas del área de humanidades*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Educación y Ciencia. 1999-2001

- Universidad Carlos III. Castro, F. *Diseño de un índice de citas en las revistas española del área de humanidades*. 1998-2000
- Universidad Carlos III. Ciampi, C. *International Bibliography on Law, Information Science and Computers*. Unión Europea. 1993-2000
- Universidad Carlos III. Delgado, C. *Infomedia: un sistema multiplataforma para la publicación de información*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2000-2002
- Universidad Carlos III. Hernández, M. C. *Diseño y desarrollo de un índice de citas de las revistas españolas sobre creación artística*. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. 2000-2003
- Universidad Carlos III. Llorens, M. *AUTSOFT: High level software project reuse based on automatic domain generation*. Unión Europea. 1998-2000
- Universidad Carlos III. Marzal, Miguel. *Documentación y tecnologías de la información para educación: herramientas para la alfabetización informacional y organización de recursos didácticos*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003
- Universidad Carlos III. Modrego, A. *Generación y difusión del conocimiento económico. El caso del Servicio de Estudios del Banco de España*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2001
- Universidad Carlos III. Moreiro, Jose Antonio. *Construcción de Tesoros con verbos*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2000-2004
- Universidad Carlos III. Moreiro, Jose Antonio. *REID: Desarrollo de un Tesoro de verbos para entornos de información dinámica. Aplicación del estándar ISOICE: 13250: 1999*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2001-2004
- Universidad Carlos III. Muñoz, M.D. *El cooperativismo cordobés en el contexto del movimiento cooperativo europeo (1939-2000). Patrimonio documental, nuevas tecnologías y análisis sociohistórico*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2001-2003
- Universidad Carlos III. Nieto, J.M. *La política como representación en Castilla (1250-1530): estructuras institucionales y recursos culturales*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2000-2002
- Universidad Carlos III. Rodríguez, A. *Espacios madrileños y memoria histórica en la Edad Contemporánea*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. 1998-2001
- Universidad Carlos III. Sanz, Elías. *Análisis Bibliométrico de las tendencias de investigación en Información en Brasil y España, registrada en fuentes nacionales e internacionales*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 1999-2001
- Universidad Carlos III. Cruz, José. *Macrodiccionario de terminología Archivística*. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2004
- Universidad Complutense de Madrid. García, María Antonia. *Bibliotecas públicas y multiculturalidad. estudio para el desarrollo de servicios bibliotecarios que contribuyan a la integración socio-cultural de los colectivos de emigrantes*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003
- Universidad Complutense de Madrid. Jorge Garcia, Javier de. *Desarrollo de un programa de automatización para la mejora de la calidad del servicio de acceso al documento en una biblioteca universitaria española*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2002
- Universidad Complutense de Madrid. Weber, Jutta. *LEAF: linking and exploring authority files*. V Programa marco. Unión Europea. 2001-2004
- Universidad Complutense de Madrid. Weber, Jutta. *MALVINE: manuscripts and letters via network Europe*. IV Programa Marco. Unión Europea. 1998-2000
- Universidad de a Coruña. Muñoz, Eugenio. *Proyecto de evaluación de colecciones y servicios en bibliotecas universitarias de ingeniería en España*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2001
- Universidad de Alcalá. Cerezo, Ubaldo. *Repertorio de marcas tipográficas de impresores españoles (siglos XV al XIX)*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003
- Universidad de Alcalá. Extreño, Ana. *Implementación de un sistema de información especializado en el área de documentación para el acceso y recuperación de recursos informativos de alta calidad en las universidades españolas*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2002
- Universidad de Extremadura. Álvarez, Pedro. *Evaluación de las revistas españolas referentes al campo nº 8 de la Comisión Nacional Evaluadora de la Actividad investigadora*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002-2003
- Universidad de Extremadura. Guerrero, Vicente Pablo. *Atlas de la ciencia en Extremadura*. II Plan Regional de I+D+I. Junta de Extremadura. 2002-2005
- Universidad de Extremadura. Guerrero, Vicente Pablo. *Evaluación y desarrollo de agentes inteligentes para el acceso a información electrónica en Internet*. Plan Regional de I+D. Junta de Extremadura. 1999-2002
- Universidad de Extremadura. Guerrero, Vicente Pablo. *Sistema automático para la representación gráfica de las relaciones científicas*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2004
- Universidad de Extremadura. Hernández, Ricardo. *Citedem. Índice de Citas en Economía de la Empresa*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2002

- Universidad de Extremadura. Lorenzo, Pedro Luis. *Aplicación de las nuevas tecnologías de la información en archivos, museos y documentación del Patrimonio Histórico*. Plan Regional de Investigación. 1998-2000
- Universidad de Extremadura. Lorenzo, Pedro Luis. *Catálogo automatizado del Patrimonio documental extremeño en los archivos centrales*. II Plan Regional de Investigación. Junta de Extremadura. 2001-2003
- Universidad de Extremadura. Pulgarín, Antonio. *Aportaciones a la ciencia de los investigadores españoles exiliados a partir de un estudio bibliométrico de la revista Ciencia (1940-1975)*. Junta de Extremadura. 2002-2004
- Universidad de Extremadura. Pulgarín, Antonio. *Relación y estudio bibliométrico de la producción científica de la Universidad de Extremadura. Análisis de la difusión alcanzada en las bases de datos internacionales*. Junta de Extremadura. 2000-2001
- Universidad de Extremadura. Zapico, Felipe. *Desarrollo de herramientas para el análisis de visibilidad e impacto internacional de la producción científica extremeña*. II Plan Regional de I+DT. Junta de Extremadura. 2003-2006
- Universidad de Girona. Valls, Jaume. *El sistema de información de campus para estudiantes en las universidades españolas: caracterización y análisis*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Universidad de Granada. Herrera, Enrique. *Las bibliotecas universitarias basadas en los web sites bibliotecarios*. Programa de Estudios y Análisis Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Universidad de Granada. Jiménez, Evaristo. *Índice de citas de revistas científicas españolas en Ciencias Sociales*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2004
- Universidad de Granada. Jiménez, Evaristo. *Proyecto de evaluación de revistas científicas de ciencias económicas y empresariales*. Programa de Estudios y Análisis Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Universidad de Granada. Jiménez, Evaristo. *Proyecto de evaluación de revistas de ciencias sociales: áreas de psicología, ciencias políticas y sociología*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Universidad de Granada. López, María José. *Adaptación de un sistema Lingüístico-conceptual para la gestión de la información y organización del conocimiento relacionados con documentos sobre género y mujeres*. Plan Sectorial Estudios de Género I+D. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. 2002-2004
- Universidad de Granada. López, María José. *Normalización y automatización de terminología militar*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2001
- Universidad de Granada. Moya, Félix de. *La universidad española en el contexto internacional: estudio de la colaboración científica (1997-2002)*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Universidad de Granada. Moya, Félix de. *Análisis de la excelencia científica en la investigación universitaria española (1998-2002)*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Universidad de Granada. Pinto, María. *Diseño de la herramienta biquil para la evaluación y mejora continua de sistemas de información: aplicación al ámbito de la ciencia y la tecnología*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002-2005
- Universidad de Granada. Pinto, María. *Gestión de calidad en Bibliotecas y Centros de Documentación: propuesta para la implantación de un modelo*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 1999
- Universidad de Granada. Pinto, María. *Visibilidad de la investigación de las universidades españolas a través de sus paginas web en el ámbito del espacio europeo de enseñanza superior: análisis, evaluación y mejora de la calidad*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Universidad de Granada. Moya, Félix de. *Atlas de la ciencia española*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2004-2007
- Universidad de la Laguna. Área, Manuel. *De la biblioteca universitaria al centro de recursos para el aprendizaje e investigación. elaboración de una guía sobre la organización y gestión de un crai en el contexto de las universidades españolas*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Universidad de León. *La biblioteca de la real colegiata de San Isidoro de León en las épocas medieval y moderna. Estudio artístico*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002
- Universidad de León. Martín, J.A. *Construcción de un Tesoro automatizado de Ciencias de la Documentación aplicado a la docencia de las técnicas documentales*. Junta de Castilla y León. 2000-2001
- Universidad de León. Rodríguez, Blanca. *Evaluación del acceso y gestión de los libros electrónicos en las bibliotecas españolas*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Universidad de León. Rodríguez, Blanca. *Extensión semántica del Tesoro automatizado de Ciencias de la Documentación*. Junta de Castilla y León. 2002-2003
- Universidad de León. Rodríguez, Blanca. *Gestión y transferencia del conocimiento en las organizaciones*. Programa de ayudas para la elaboración de recursos de apoyo y experiencias innovadoras en torno a la convergencia europea de la enseñanza. Junta de Castilla y León. 2004-2005

- Universidad de León. Rodríguez, Carmen. *Evaluación del Sistema Archivístico Sanitario de León: Ponderación del valor económico de su gestión*. Junta de Castilla y León. 2004-2005
- Universidad de Murcia. Andreo, Juan. *Representar para existir: imágenes e imaginarios de clase, raza y género en la configuración de la sociedad cubana en en tránsito a la modernidad*. Fundación Séneca. 2001-2003
- Universidad de Murcia. Ayuso, María Dolores. *Fuentes para el estudio de la Región de Murcia. Desde la aprobación del Estatuto de Autonomía a la Actualidad (1982-2002)*. Proyectos Fundación Séneca. Fundación Séneca. 2004-2006
- Universidad de Murcia. Chaín, Celia. *Historia de la vegetación en la Región de Murcia desde el último máximo glacial*. Fundación Séneca. 2002-2004
- Universidad de Murcia. Hernández, M. Fuensanta. *Diseño, aplicación y evaluación de un programa de intervención para la mejora del aprendizaje en estudiantes universitarios*. Fundación Séneca. 2003-2005
- Universidad de Murcia. Villacañas, José Luis. *Biblioteca digital del pensamiento político español: catalogación digitalización y difusión*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002-2005
- Universidad de Salamanca. Cordón, José Antonio. *Evolución y estructura interna de la producción castellano-leonesa de literatura infantil y juvenil 1983-2000*. Junta de Castilla y León. 2002-2005
- Universidad de Salamanca. Frías, José Antonio. *Las bibliotecas castellanoleonesas frente al sida: recursos y actitudes*. Junta de Castilla y León Fondo Social Europeo. 2000
- Universidad de Salamanca. Frías, José Antonio. *El acceso por materias en los catálogos*. Junta de Castilla y León y Fondo Social Europeo. 2003-2005
- Universidad de Salamanca. Frías, José Antonio. *El uso de técnicas cualitativas de investigación en Ciencias de la Documentación. Elaboración de un manual metodológico*. Junta de Castilla y León. 2000-2001
- Universidad de Salamanca. Frías, José Antonio. *Elaboración de un manual práctico de catalogación descriptiva en formato IBERMARC*. Junta de Castilla y León. 2002-2003
- Universidad de Salamanca. Mano, Marta de la. *La encuadernación en la ciudad de Salamanca: siglos XVI-XIX*. Programa de apoyo a proyectos de Investigación. Junta de Castilla y León. 2003-2005
- Universidad de Salamanca. Moro, Manuela. *Propuesta de Libro Blanco sobre gestión del conocimiento de archivos en el título de Grado en Información y Documentación y de un Manual-Tipo de contenidos y metodología ECTS*. Junta de Castilla y León. 2004
- Universidad de Salamanca. Rodríguez, Luis E. *La Universidad de Salamanca en el contexto de las Universidades Hispánicas (siglos XIII-XIX)*. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2000-2002
- Universidad de Salamanca. Frías, José Antonio. *La estructura conceptual del registro bibliográfico: fundamentación teórica, estudio de un caso*. Junta de Castilla y León y Fondo Social Europeo. 2001-2002
- Universidad de Zaragoza. Fuente, Pablo de la. *Red temática sobre recuperación de la información y bibliotecas digitales*. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2004-2005
- Universidad de Zaragoza. Gay Molins, Pliar. *Directrices y Normas para la gestión de Archivos*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. 1999-2000
- Universidad de Zaragoza. Lobo, Antonio. *Zarademp II: incidencia de demencias (y depresión) en el anciano y estudio «caso-control» de casos incidentes (segunda parte)*. Fondo de Investigación Sanitaria. Programa: BIOMED de Investigación Médica de la Unión Europea Ministerio de Sanidad y Consumo. 1998-2000
- Universidad de Zaragoza. Marcos, Guillermo. *Estudio de seguimiento de base poblacional para la estimación de la probabilidad del desarrollo de demencia en sujetos mayores de 55 años con déficit cognoscitivo previo*. Fondo de Investigación Sanitaria. Programa: BIOMED de Investigación Médica de la Unión Europea. Ministerio de Sanidad y Consumo. 1999-2001
- Universidad de Zaragoza. Orera, Luisa. *Desarrollo de colecciones digitales de Ciencias Sociales y humanidades en las Bibliotecas Universitarias Españolas*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002-2005
- Universidad de Zaragoza. Orera, Luisa. *Investigación sobre las aportaciones de las nuevas tecnologías a la didáctica de la Geografía. Aplicación de un manual interactivo*. Gobierno de Aragón. 2003
- Universidad de Zaragoza. Pedraza, José Manuel. *Bibliotecas lectores y lecturas durante el Renacimiento: Zaragoza, 1521 y 1550*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Educación y Cultura. 1998-2001
- Universidad de Zaragoza. Pedraza, José Manuel. *La imprenta en Zaragoza en la primera mitad del siglo XVI: contribución al estudio de la imprenta española en el tránsito hacia el Renacimiento*. Plan Nacional de I+D. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003-2006
- Universidad de Zaragoza. Tramullas, Jesús. *Desarrollo de bibliotecas digitales como herramientas de docencia e investigación. Análisis comparativo y propuestas de desarrollo*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2001
- Universidad de Zaragoza. Tramullas, Jesús. *Planificación y evaluación de directorios científicos especializados para internet: su aplicación como instrumentos de docencia en sistemas de enseñanza y aprendizaje virtual*. Programa de Estudios y Análisis. 2003

- Universidad de Zaragoza. Tramullas, Jesús. *Red temática sobre documentación digital*. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2004-2005
- Universidad Internacional Menéndez Pelayo. Pérez, Ros. *Análisis del papel y nuevos retos de las bibliotecas y proyecto de informatización del archivo histórico de la Universidad Internacional Menéndez Pelayo*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2002
- Universidad Politécnica de Valencia. Aliaga, Joan. *Análisis de los lenguajes documentales para la elaboración de un thesaurus para la Base de Datos de Documentos del proyecto Pere Nicolau*. Generalitat de Valencia. 2002
- Universidad Politécnica de Valencia. Devis, José. *Auditoría de calidad para la elaboración de un ranking de revistas científico-técnicas de ciencias de la actividad física y el deporte*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Universidad Politécnica de Valencia. Devis, José. *Evaluación de la calidad de la comunicación científica y redes de excelencia en ciencias de la actividad física y el deporte*. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004-2006
- Universidad Politécnica de Valencia. Devis, José. *Los mapas de la ciencia y las redes de excelencia en las ciencias de la actividad física y el deporte*. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004-2007
- Universidad Politécnica de Valencia. Devis, José. *Observatorio del deporte. Los mapas de la ciencia y las redes de excelencia: metodología para la identificación y gestión*. Generalitat de Valencia. 2003
- Universidad Politécnica de Valencia. Ismael, Abel. *Spia*. Programa Leonardo Da Vinci. Unión Europea. 1998-2000
- Universidad Politécnica de Valencia. Lloret, Nuria. *Performance Bridge. Getting on and off the stage*. Programa Leonardo Da Vinci.
- Universidad Politécnica de Valencia. Nuria, Romero. *Metodología para la preservación y difusión digital del patrimonio científico y cultural. aplicación de estándares internacionales*. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Educación y Cultura. 2004-2007
- Universidad Politécnica de Valencia. Peset, Fernanda. *Red española de trabajos científicos. estudio de viabilidad de la implantación de una biblioteca digital y análisis de sus derechos de autor*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2002
- Universidad Politécnica de Valencia. Peset, Fernanda. *Desarrollo de una guía metodológica para la implantación de una biblioteca digital universitaria*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2001
- Universidad Politécnica de Valencia. Peset, Fernanda. *Difusión en España de las nuevas formas de comunicación internacional del conocimiento*. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2002
- Universitat de Valencia. Osca, Julia. *Actualización del directorio de revistas españolas de ciencias sociales y humanidades y estudio bibliométrico del comportamiento y difusión de las revistas españolas de estas áreas*. Programa de Estudios y Análisis Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Universitat de Barcelona Centro de Información y Documentación Científica Meta Spain. Sancho, Juana. *PEKING. People and knowledge cross lingual information gathering*. V Programa Marco. Unión Europea. 2001-2002
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest. *Aplicación de metadatos y taxonomías a la distribución de revistas científicas en Internet*. Ministerio Ciencia y Tecnología. 2002
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest. *Distribución de revistas científicas españolas en Internet utilizando metadatos y taxonomías*. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003
- Universitat de Barcelona. Térmens, Miquel. *La universidad española en la web: pautas para una comunicación más efectiva*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2001
- Universitat de Barcelona. Urbano, Cristobal. *evaluación de revistas de Filología Hispánica i per a la formulació d'un model de treball en l'avaluació de revistes d'humanitats i ciències socials*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2003
- Universitat de Barcelona. Urbano, Cristobal. *Datos e indicadores para la medición del rendimiento bibliotecario: desarrollo de un modelo para bibliotecas universitarias en el entorno digital*. Plan Nacional de I+D+I Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2003-2007
- Universitat de Barcelona. Urbano, Cristobal. *La evaluación de revistas en procesos de evaluación de la investigación española en humanidades y ciencias sociales: desarrollo de un modelo y experimentación en el área de Filología Hispánica*. Programa de Estudios y Análisis. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004
- Universitat de Valencia. Osca, Julia. *Desarrollo y puesta en marcha de un sistema para la elaboración automatizada de un índice de citas de revistas españolas de ciencias sociales*. Plan Nacional de I+D+I. Ministerio de Educación y Ciencia. 2004-2007
- Universitat de Valencia. Osca, Julia. *Análisis bibliométrico de la producción científica de la comunidad valenciana durante el período 1995-1999*. Generalitat de Valencia. 2000

- Universitat de Valencia. Osca, Julia. *Difusión de las revistas españolas de ciencias sociales y humanidades. Acercamiento bibliométrico*. Programa de Estudios y Análisis Ministerio de Educación y Ciencia. 2002
- Universitat de Valencia. Osca, Julia. *Estudio e identificación de los principales grupos de investigación de la comunidad valenciana (1995-2000)*. Generalitat de Valencia. 2001
- Universitat Oberta de Catalunya Biblioteca Nacional. Adoració, Marta. *BIBLINK - Serveis de col·laboració entre editors i serveis nacionals de bibliografia a Europa*. V Programa Marco. Unió Europea. 1996-2000
- Universitat Oberta de Catalunya. Enrech, Marta. *Cultura Contemporània d'Arxius Virtuals en XML*. Unió Europea. 2000-2001
- Universitat Oberta de Catalunya. *Library Performance Measurement and Quality Management System*. IV Programa Marco. Unió Europea. 1998-2000
- Universitat Oberta de Catalunya. Adoració Pérez Alarcón, Carles. *Kontenedor de Koneixement*. Programa nacional de la societat de la informació. Ministerio de Ciencia y Tecnología. 2001
- Universitat Oberta de Catalunya. Ferran, Núria. *COINE. Cultural objects in networked environments*. V Programa marco. Unió Europea. 2002-2004
- Universitat Pompeu Fabra. Codina, José Luis. *Web semántica y sistemas de información documental*. Plan Nacional de I+D+I. 2004
- University of Stockholm Swedish Parliament Sverige Riksdag Sverige Riksdag Bibliotek Directorate General pour la Recherche EPOQUE Diputació de Barcelona Monfort University Cesk Parlamen Biblioteka Sejmowa Polskeho Parlamento Orebro Stadsbibliotek Universitat Oberta de Catalunya. González, Sílvia. *La biblioteca legislativa virtual d'Europa - ELVIL 2000*. IV Programa Marco. Unió Europea. 1996-2001

ANNEX II

LLISTA DE PROJECTES I CONTRACTES D'INVESTIGACIÓ
CELEBRATS PER LES ORGANITZACIONS DOCUMENTALS
EN EL PERÍODE 2000-2004

La informació que proporcionem de cada projecte és la següent: organització promotora, responsable del projecte, títol, institució o empresa finançadora, i dates de començament i de final.

- Centro de Información y Documentación Científica. *Consolidación y cohesión de los equipos de investigación del CSIC y su influencia sobre la actividad investigadora y el rendimiento de sus componentes. Área de Biología y Biomedicina*. CSIC. 2002-2003
- Centro de Información y Documentación Científica. *Contribución científica del CSIC y transferencia de tecnología a los sectores de mercados biotecnológicos. Un análisis comparativo del balance ciencia-tecnología en el marco europeo*. 2004-2005
- Centro de Información y Documentación Científica. *Creación del nodo de la Red Europea de Información de la Comunidad de Madrid (REIMAD)*. 2002-2003
- Centro de Información y Documentación Científica. *Cultura científica y comunicación de la Ciencia en la Comunidad de Madrid. Un estudio para incentivar la participación de los investigadores en las actividades de divulgación científica*. Comunidad de Madrid. 2002
- Centro de Información y Documentación Científica. *ePSINet, the European Public Sector Information Network*. 2002-2004
- Centro de Información y Documentación Científica. *Estudio sobre la Biotecnología en el Sistema Público Español de I+D. Indicadores de actividad científica y tecnológica*. 1999-2001
- Centro de Información y Documentación Científica. *Etats des lieux comparatif de l'offre de revues en Sciences Sociales et Humaines en France, Espagne et Italie*. Université de Liège (Bélgica) / Ministère de la Recherche (Francia). 2004-2005
- Centro de Información y Documentación Científica. *Mantenimiento durante el año 2004 del sistema de prospección, análisis, evaluación y difusión de los recursos de información de la Ciencia y Tecnología en España*. 1999-2000
- Centro de Información y Documentación Científica. *Obtención de indicadores bibliométricos de producción científica de países iberoamericanos*. CSIC / Red Iberoamericana de Indicadores de Ciencia y Tecnología. 2001-2002
- Centro de Información y Documentación Científica. Gómez, Isabel. *Obtención de indicadores de producción científica de la Comunidad de Madrid (PIPCT)*. Comunidad de Madrid.
- Centro de Información y Documentación Científica. Viesca, Rosa de la. *Creación de un Centro de Difusión Tecnológica para las PYME del sector alimentario de la Comunidad de Madrid*. Programa de Ayudas para la Implantación y Gestión de Centros de Difusión Tecnológica de la CAM. 2003-2004
- Universidad Carlos III. Aparecida, D. *Organización de los archivos municipales de Iberoamérica y el Caribe (1996-1999)*. 2002
- Universidad Carlos III. Colón, A. *Modernización del Archivo Nacional de Filipinas. Fase de consolidación*. Contrato. 2003-2004
- Universidad Carlos III. González, W. *Factores históricos en la configuración de la predicción económica: Indagación filosófico-metodológica y metodológico-económica del planteamiento de H. Simon. I*. 2004-2005
- Universidad Carlos III. Huidobro, C. *Estudio y descripción de grabados flamencos y holandeses de la Biblioteca Nacional*. Contrato I+D. 2002
- Universidad Carlos III. Moreiro, Jose Antonio. *Generación automática de tesauros orientada a las arquitecturas de componentes*. Contrato I+D. 1998-2000
- Universidad Carlos III. Sánchez, L. *Estudio sobre la utilización de XML para el archivo electrónico de las sentencias judiciales en España (en el CENDOJ)*. Proyectos y Servicios Documentales.
- Universidad Carlos III. Sanz, Elías. *Diseño y desarrollo de un índice de citas de las revistas españolas del área de humanidades*. Contrato I+D / EBSCO. 2004-2005
- Universidad Carlos III. Sanz, Elías. *Estudio bibliométrico de la producción científica de los investigadores en ciencias químicas de la Universidad de Puerto Rico, durante el periodo 1992-1999*. Universidad de Puerto Rico.

- Universidad Carlos III. Sanz, Elías. *Red Temática de Estudios Métricos de Información*. Agencia Española de Cooperación Internacional. Proyecto de investigación Nacional. 2000-2001
- Universidad Carlos III. Valle, F. Del. *Thesaurus para el centro de documentación unificado del grupo Telecinco*. Gestevisión-Telecinco. 2003-2004
- Universidad Complutense de Madrid. Lopez Yepes, Alfonso. *Fuentes del cine español*. Universidad Complutense de Madrid. 2002-2003
- Universidad Complutense de Madrid. Ramos, Luis Fernando. *Impacto de las publicaciones electrónicas en la administración y gestión de las unidades de información. I.*
- Universidad Complutense de Madrid. Ramos, Luis Fernando. *Reutilización de la documentación del sector público. Adecuación de la difusión de información a la propuesta de directiva comunitaria (COM 2002, 207)*. Universidad Complutense de Madrid. Proyectos Complutense. 2002-2004
- Universidad de Alcalá de Henares. Moscoso, Purificación. *Asesoramiento para el Diseño de un nuevo Centro de Documentación y Archivo*. Grupo Santillana Ediciones. 2000-2001
- Universidad de Alcalá de Henares. Moscoso, Purificación. *Trabajos realizados durante el 2000 para proyecto Digipresv, gestión y preservación de archos documentales*. Digibis. 2000-2001
- Universidad de Extremadura. Guerrero, Vicente Pablo. *Observatorio de la información electrónica y científica de la Comunidad de Extremadura*. Junta de Extremadura. Programas ayudas para realización de proyectos de aplicación de las tecnologías de la información. 2002-2003
- Universidad de Extremadura. Lorenzo Cadarso, Pedro Luis. *Diseño de un Sistema de Información para la cultura extremeña. Punto de información en red sobre cultura e historia de Extremadura*. Junta de Extremadura. 1999-2000
- Universidad de Extremadura. Lorenzo, Pedro Luis. *Punto de información en red sobre historia y cultura en Extremadura*. Junta de Extremadura. 1999-2000
- Universidad de Extremadura. Lorenzo, Pedro. *Diseño de una página WEB de prácticas de Ciencias y Técnicas Historiográficas*. Universidad de Extremadura. 2002-2004
- Universidad de Extremadura. Muñoz, Antonio. *Análisis de los usos de la inteligencia competitiva en las empresas de Extremadura*. Universidad de Extremadura. Programa Propio de ayuda a la investigación.
- Universidad de Extremadura. Vivas, Agustín. *Creación de un CD-ROM multimedia ilustrativo sobre la evolución de los soportes de la memoria: archivística, fotografía, cinematografía y revolución digital*. Universidad de Extremadura. 2001-2002
- Universidad de Granada. Delgado López-Cózar, Emilio. *Análisis de la actividad científica de la comunidad Autónoma de la Región de Murcia: 1999-2003*. Fundación Séneca. Agencia de Ciencia y Tecnología de la Región de Murcia. 2004-2005
- Universidad de Granada. Delgado López-Cózar, Emilio. *Evaluación normativa, calidad editorial y difusión de la Revista Española de Cirugía Oral y Maxilofacial*. Sociedad Española de Cirugía Oral y Maxilofacial. 2004
- Universidad de Granada. Delgado López-Cózar, Emilio. *Evaluación normativa, estudio de calidad editorial y de la difusión de las revistas editadas por la Universidad Complutense de Madrid*. Universidad Complutense de Madrid. 2001-2002
- Universidad de Granada. Herrera, Víctor. *Creación de contenidos virtuales para el apoyo a la docencia: Coordinación entre Sirpac y Seri*. Universidad de Granada. Proyectos de Innovación docente. 1999-2000
- Universidad de Granada. Herrera, Víctor. *Desarrollo de módulos de autoaprendizaje para su aplicación en la docencia virtual*. Universidad de Granada. Proyectos de Innovación docente. 2003-2004
- Universidad de Granada. Jiménez Contreras, Evaristo. *Evaluación del Programa de Fomento de la Investigación del FIS (Fondo de Investigación Sanitaria)*. Instituto de Salud Carlos III. 2003-2005
- Universidad de Granada. Jiménez Contreras, Evaristo. *Evaluación del impacto internacional alcanzado por las revistas españolas de Matemáticas*. Revistas Españolas de Matemáticas. 2000-2001
- Universidad de Granada. Jiménez Contreras, Evaristo. *Evaluación normativa, calidad editorial y difusión de la Revista Odontología Pediátrica*. Sociedad Española de Odontopediatría. 2004
- Universidad de Granada. Jiménez Contreras, Evaristo. *Índice de impacto de las revistas españolas en Ciencias de la Salud*. Biblioteca Nacional de Ciencias de la Salud del Instituto de Salud Carlos III de Madrid. 2004-2006
- Universidad de Granada. Jiménez, Evaristo. *Evaluación de los Programas de Investigación Financiados por el FIS*. Fondo de Investigaciones Sanitarias. 2002
- Universidad de Granada. Olvera, María Dolores. *Aula Virtual de Traducción e Interpretación*. Universidad de Granada. Proyectos de Innovación docente. 2004
- Universidad de Granada. Peis, Eduardo. *Recuperación semántica de la información y bibliotecas digitales (recsem): portación para el desarrollo de una red de bibliotecas digitales marruecos-andalucía*. Junta de Andalucía. 2002-2005
- Universidad de Granada. Pérez, Ana. *Interactividad, autoaprendizaje y formación permanente en un entorno virtual para biblioteconomía y documentación*. Universidad de Granada. Proyectos de Innovación docente. 1999-2000

- Universidad de Granada. Pinto, María. *Electronic Content management skills portal (E-coms): tutorial para el aprendizaje de habilidades y estrategias de análisis, evaluación y utilización de la información*. Universidad de Granada. Proyectos de Innovación docente. 1998-2002
- Universidad de Granada. Ruiz Pérez, Rafael. *Evaluación de la revista Archivos de la Sociedad Española de Oftalmología según criterios ISI*. Sociedad Española de Oftalmología. 2004
- Universidad de Granada. Ruiz Pérez, Rafael. *Evaluación normativa de la revista Archivos de Prevención de Riesgos Laborales*. Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball. 2000
- Universidad de Granada. Ruiz Pérez, Rafael. *Evaluación normativa, calidad editorial y difusión de la revista Ortodoncia Española*. Sociedad Española de Ortodoncia. 2004
- Universidad de Granada. Ruiz Pérez, Rafael. *Prestación de servicios de análisis bibliométricos en planes estratégicos de investigación. Plan Estratégico de Investigación del Hospital Clínico Universitario de Navarra*. Mensor Consultores S.L. 2004-2005
- Universidad de Granada. Ruiz Pérez, Rafael. *Prestación de servicios de análisis bibliométricos en planes estratégicos de investigación. Plan Estratégico de Investigación del Consorcio Hospital General Universitario de Valencia*. Mensor Consultores S.L. 2004
- Universidad de Granada. Ruiz, Antonio. *Diseño y desarrollo de una plataforma digital de apoyo a la docencia sobre documento electrónico*. Universidad de Granada. Proyectos de Innovación docente. 1999-2000
- Universidad de Granada. Ruiz, Antonio. *Metodología para la evaluación de títulos europeos en materia de archivos y documentos electrónicos*. Universidad de Granada. Proyectos de Innovación docente. 2003
- Universidad de Granada. Ruiz, Rafael. *Informe para la inclusión en el Science Citation Index de la revista Gaceta Sanitaria*. Editorial Garcí. 2001
- Universidad de Granada. Ruíz, Rosario. *Software específico para bibliometría. Evaluación de la ciencia y vigilancia tecnológica*. Universidad de Granada. Proyectos de Innovación docente. 2004
- Universidad de León. Martín, J.A. Santoyo Mediavilla. *La imprenta en León: de los orígenes al siglo xx*. Diputación Provincial de León. 2004
- Universidad de León. Rodríguez, Blanca. *Evaluación de los proveedores de revistas electrónicas y estudio de la calidad de las publicaciones digitales*. Universidad de León. 2000-2004
- Universidad de Murcia. Ayuso, María Dolores. *Organización y Calalogación de los fondos del Archivo de la Dirección General de Industria, Minas*. Junta de Extremadura. Convenio de Colaboración aprobado por la OTRI y la Universidad de Murcia. 1996-2001
- Universidad de Murcia. Chaín, Celia. *Pautas y procesos de cambio vegetal y umbrales de vulnerabilidad del bosque mediterráneo en reservorios naturales de fitodiversidad. una pérdida*. Universidad de Murcia. 1999-2001
- Universidad de Salamanca. Mano, Marta de la. *Propuesta de un «Manual de Administradores de unidades de información*. Junta de Castilla y León. Elaboración de Recursos de Apoyo a la Enseñanza Universitaria. 2004
- Universidad de Zaragoza. Esteban, Miguel Angel // Lamarca, Genaro. *Evaluación de la calidad de las revistas científicas españolas de humanidades y ciencias sociales*. Universidad de Zaragoza. Apoyo a la Investigación de la Universidad de Zaragoza. 2004-2004
- Universidad de Zaragoza. Esteban, Miguel Angel. *Proyecto de Metadatos y elaboración de una guía de materiales y recursos para la auditoría de recursos de información en las organizaciones*. Universidad de Zaragoza. 2000-2002
- Universidad de Zaragoza. García, Fco. Javier. *Diseño y coordinación curricular de las asignaturas de Tratamiento y Recuperación de la Información en la Diplomatura de Biblioteconomía y Documentación*. Universidad de Zaragoza. 1999-2000
- Universidad de Zaragoza. Lamarca, Genaro. *Edición de las Bibliotecas de Escritores Aragoneses de Latassa*. Real Sociedad Económica Aragonesa de Amigos del País. 2002-2003
- Universidad de Zaragoza. Pedraza, José Manuel; Argudo, José Luis. *Catalogación, puesta en funcionamiento y actualización de una biblioteca sobre economía social*. Diputación General de Aragón. 2004
- Universidad de Zaragoza. Pedraza, José Manuel. *Desarrollo del Centro de Documentación de Economía Social y Empleo Aragonés*. Diputación General de Aragón. 1999
- Universidad de Zaragoza. Pedraza, José Manuel. *Proyecto Repertorio de Instrumentos Bibliográficos Aragoneses*. Institución Fernando el Católico. 2005-2005
- Universidad de Zaragoza. Salvador, Antonio. *Estudios de los estilos de vida saludables de los comportamientos, el trato de igualdad y su relación con los niveles de actividad física en adolescentes de educación secundaria obligatoria de la provincia de Huesca*. Universidad de Zaragoza. Apoyo a la Investigación de la Universidad de Zaragoza.
- Universidad de Zaragoza. Salvador, Antonio. *Índice de recursos de la salud de Internet en castellano*. Universidad de Zaragoza. Apoyo a la Investigación de la Universidad de Zaragoza. 2002
- Universidad de Zaragoza. Sánchez, Ana//Orera, Luisa. *Desarrollo y mantenimiento de la colección de la Biblioteca de la Escuela De Idiomas N1*. Escuela Oficial de Idiomas N1. Contrato de Investigación. 2003-2004

- Universidad de Zaragoza. Sánchez, Ana//Orera, Luisa. *Desarrollo y mantenimiento de la colección de la Biblioteca de la Escuela de Idiomas N1*. Escuela Oficial de Idiomas N1. Contrato de Investigación. 2002-2003
- Universidad de Zaragoza. Tramullas, Jesús. *Creación, organización y gestión de contenidos para bibliotecas digitales*. Universidad de Zaragoza.
- Universidad de Zaragoza. Tramullas, Jesús. *Nereida 1.0. Entorno virtual de aprendizaje para las Ciencias de la Documentación*. Universidad de Zaragoza. 2001-2002
- Universidad de Zaragoza. Tramullas, Jesús. *Transformación de Biblioteca digital en sistemas de enseñanza virtual en la universidad de Zaragoza*. Universidad de Zaragoza. 2000-2002
- Universidad de Zaragoza. Ubieto, Isabel. *Formación en Biblioteconomía y Documentación*. Universidad de Zaragoza. Programa de Proyectos de Innovación Docente. 2000-2002
- Universidad de Zaragoza. Ubieto, Isabel. *La Sociedad de Información en Aragón: los sistemas de información sanitario y empresarial*. IberCaja. Programa de proyectos de Investigación de IberCaja. 1999-2000
- Universidad Politécnica de Valencia. Armendia, Ignacio // Lloret, Nuria. *Galerred II, Desarrollo de un Sistema de Comercio Electrónico para las Galerías de Arte Contemporáneo*. Generalitat de Valencia.
- Universidad Politécnica de Valencia. Devis, José. *Cartografía de la excelencia científica en las ciencias de la actividad física y el deporte*. Generalitat de Valencia. Acciones dinamizadoras de I+D+I. 2001-2004
- Universidad Politécnica de Valencia. Ferrer, Antonia. *Estudios de aplicación de las TIC en las empresas de economía social*. Acciones dinamizadoras de I+D+I. 1999-2002
- Universidad Politécnica de Valencia. Lloret, Nuria. *Interfaz Calsi-UPV*. Generalitat de Valencia. Acciones dinamizadoras de I+D+I. 2003-2004
- Universidad Politécnica de Valencia. Lloret, Nuria. *Volunteers for Beijing'08. I*. 2002
- Universitat de Barcelona. Abadal Falgueras, Ernest. *Organització de recursos Web especialitzats*. Universitat de Barcelona. 2000-2004
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest//Estivill, Assumpció. *L'accés als recursos web des de les biblioteques*. Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya. 2003-2004
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest//Gascón, Jesús. *Organització de centres de documentació locals i consulta del seu fons per mitjà del web*. Ajuntament de Sabadell. 2002-2003
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest. *Organització i recuperació de recursos web especialitzats*. Universitat de Barcelona. Ajuts per a grups de recerca de la Divisió V. 2003-2003
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest. *Arquitectura del coneixement*. Universitat de Barcelona. 2002-2003
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest. *Disseny i creació de la base de dades documental del Grupo Godó*. La Vanguardia Ediciones. 2000
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest. *Granollers en Xarxa*. Ajuntament de Granollers. 2004
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest. *Implantació de la base de dades corporativa del Grupo Godó*. La Vanguardia Ediciones.
- Universitat de Barcelona. Abadal, Ernest. *Organització i recuperació de continguts digitals*. Universitat de Barcelona. Ajuts per a grups de recerca de la Divisió V. 1999-2000
- Universitat de Barcelona. Casadella, Jordi. *FIDOX: Docència en fonts d'informació en xarxa. Projectes Multimedia en suport informàtic*. Universitat de Barcelona. Projectes de Investigació Educativa.
- Universitat de Barcelona. Espelt, Constança. *Disseny d'un sistema de recuperació de contingut per a una enciclopèdia en línia*. Salvat Editores. 2002-2003
- Universitat de Barcelona. Estivill, Assumpció. *Recursos web i metadades*. Universitat de Barcelona. Ajuts per a grups de recerca de la Divisió V. 2004
- Universitat de Barcelona. Jordi Andreu, Isabel Campos. *Disseny i implantació d'un sistema de gestió documental per a la fàbrica Anís del Mono de Badalona (Grupo Osborne)*. Grupo OSBORNE. 1999-2000
- Universitat de Barcelona. Massísimo, Angels. *MATPROMO (Base de dades d'imatges de materials promocionals de biblioteques)*. International Federations of Library Associations. 2004
- Universitat de Barcelona. Rey, Carina. *Proposta d'actuació per a les seves ciberaules hospitalàries*. Fundació La Caixa.
- Universitat de Barcelona. Reyes, Lourdes. *Coordinació d'un programa per a la millora de serveis de biblioteca pública*. Diputació de Girona.
- Universitat de Barcelona. Rodríguez, Josep Manuel. *Aplicatiu del programa GTBIB*. Compact Software International. 2003-2005
- Universitat de Barcelona. Rodríguez, Josep Manuel. *Aplicatiu per a la gestió via WWW de la borsa de treball*. Fundació Bosch i Gimpera. 2003
- Universitat de Barcelona. Rodríguez, Josep Manuel. *Desarrollo de una aplicación informática para la gestión del servicio de adquisiciones de la Biblioteca Universitaria de la Universidad de Cantabria*. Fundació Bosch i Gimpera. 2002-2004
- Universitat de Barcelona. Rodríguez, Josep Manuel. *Desenvolupament d'una aplicació informàtica per a la gestió del servei d'adquisicions de la Biblioteca de la Universidad de Cantabria*. Universidad de Cantabria. 2004-2005
- Universitat de Barcelona. Assumpció Estivill. *Gestió cooperativa del préstec interbibliotecari entre els cen-*

- tres del Catálogo*. Fundació Bosch i Gimpera / Compact Software International S.A / Hospital San Joan de Déu / INSA - Institut Català de la Salut de la Generalitat de Catalunya. 1997-2000
- Universitat de Barcelona. Rodríguez, Josep Manuel. *Implantació d'un programari per a la gestió i distribució de sumaris de revistes*. Fundació Bosch i Gimpera. 2000-2001
- Universitat de Barcelona. Estivill, Assumpció. *MEC. Manual d'exemples de catalogació*. Universitat de Barcelona. 2003-2004
- Universitat de Barcelona. Rodríguez, Josep Manuel. *Promoure l'assessorament i la investigació aplicada en el camp del disseny de processos informàtics en biblioteconomia*. 2003
- Universitat de Barcelona. Rodríguez, Josep Manuel. *Racionalització dels Serveis Tècnics Bibliotecaris mitjançant les Tecnologies de la Informació i Internet*. Universitat de Barcelona. Ajuts per a grups de recerca de la Divisió V. 2001
- Universitat de Barcelona. Sebastià, Montserrat. *Ars Magna: projecte per a l'establiment dels paràmetres òptims per al disseny i l'avaluació de tutorials en l'àrea de Biblioteconomia i Documentació*. Universitat de Barcelona. Ajuts per a grups de recerca de la Divisió V. 2001-2002
- Universitat de Barcelona. Urbano, Cristobal. *Assessorament en temes d'identificació i avaluació de revistes en ciències humanes i socials*. DURSI. 2000-2001
- Universitat de Barcelona. Urbano, Cristobal. *Presentació conjunta del pla de llançament dels dos pols del grup PIEMEI (Viu i Denea)*. Universitat de Barcelona. Ajuts per a grups de recerca de la Divisió V. 2003-2006
- Universitat de Barcelona. Rodríguez, Josep Manuel. *Gestión externalizada de los procesos de acceso al documento*. Universidad de Zaragoza. 2003
- Universitat de les Illes Balears. Bujosa, Francesc. *Historia de la ciencia en las islas Baleares*. Universitat de les Illes / Conselleria d'Hisenda del Govern de les Illes Balears. 2000